

ÉVSZAKOS

Az Oktatási Hivatal

Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának negyedéves hírlevele

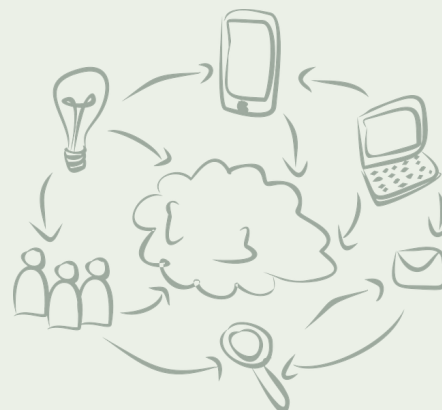
2024. ŐSZI HÍREK

Forrás: pixabay

A tartalomból:

- ◆ Jogszabályváltozások
- ◆ Aktualitások
- ◆ Kiemelt témánk: digitális oktatás
- ◆ Pedagógiai kaleidoszkóp
- ◆ Pedagógus továbbképzéseink
- ◆ Örökzöld rovatunk
- ◆ Bázisintézményeink
- ◆ Programajánló

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Olvasók! Kedves Kollégák!

Vajon hány pedagógus kolléga szemlélte távolságtartóan az elmúlt évszázadokban egy-egy oktatást (is) támogató eszköz széleskörűvé válását, beszivárgását a tanítási-tanulási folyamatokba? Gondolták-e vajon egykori pedagógus kollégáink, hogy a zsebszámológép elkényelmesíti a diákokat? Gondoljuk-e néha mi is azt, hogy a technikai eszközök, a minket körülvevő digitális világ negatívan hat a diákok tudására? Hogy nem sajátítanak el olyan tudástartalmakat e digitális, információgazdag világunkban, melyek alapvetően szükségesek az életben való előrehaladáshoz?

Ian Morris angol történész 2010-ben azt jósolta, hogy a következő évtizedek lesznek a legfontosabbak az emberiség történetében – nagyobb változást hoznak ezek az évtizedek, mint az ipari forradalom. Azt, hogy Morris jóslata beválik-e, nem tudhatjuk. Azt viszont mindannyian érzékeljük, hogy világunk folyamatosan változik és fejlődik. E változások lekövetéséhez már nem szolgálnak minket eddig bevált stratégiáink – akkor hogyan támogathatjuk diákjainkat e robbanásszerű fejlődésben? Az egyik kulcs talán az adaptivitás, az alkalmazkodásra való képesség fejlesztése diákjainkban. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy ismerjük meg azokat a kihívásokat, melyekre reagálnunk szükséges. E lapszámunk kiemelt témája – digitális oktatás - ebben kíván segítséget nyújtani kiváló szerzőink írásain keresztül.

Kiemelt témánk mellett e számunkban is megtalálhatóak állandó rovataink (Jogszabályváltozások, Aktualitások, Pedagógus továbbképzések, Tanulmányi versenyek).

„Őszi Pedagógiai Napok” c. rendezvénysorozatunk alkalmait is ajánlom olvasóink figyelmébe – az előadásokban, a rendezvényeken visszaköszönnék e lapszámunk központi témafelvetései. Prof. Dr. Gyarmathy Éva (aki e lapszámunk egyik szerzője is) a XXI.századi gyermek figyelméről, figyelméről tart online előadást, JÖVŐIDŐ konferenciánk idei mottója pedig a „mítoszok az oktatásban”. Előadóink számos oldalról közelítik meg e témát: az értékeléshez kapcsolódó mítoszok mellett a kortárs médiakörnyezet és a figyelemgazdaság hatásai is fókuszba kerülnek, ahogy az intelligenciához kapcsolódó (félre)értelmezések is. Őszi rendezvényeinket színesítik a Bázisintézményeink által megvalósított sokszínű, gyakorlatközpontú programok, valamint HovaTovább pályaaorientációs napunk.

Fogadják szeretettel periodikánk őszi számát!

Találkozzunk őszi rendezvényeinken!

**Szücs-Rusznak
Karolina Magdolna**
hivatali főtanácsos

TARTALOMJEGYZÉK

Jogszályváltások	4
Aktualitások	8
Őszi Pedagógiai Napok	8
Jövőidő szakmai konferencia	9
Együttműködés	10
Digitális biztonsági alapismeretek a bűnmegelőzésbe - Dr. Szijártó István	10
Digitális oktatás	12
Digitális világ – Sipos Imre	12
A kompatibilitás hiánya – tanuló-iskola összeférhetetlenség, mint alaprobléma – Prof. Dr. Gyarmathy Éva	16
Korunk betegsége: a figyelemválság A kortárs médiakörnyezet hatásai és kihívásai a digitális generációk körében - Dr. Guld Ádám	21
Önálló tájékozódás megbízható forrásból: az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szolgáltatásai pedagógusoknak - Tamás Kincső	24
Pedagógiai kaleidoszkóp	28
Az MI jövője: Egy Nemzetközi Mesterséges Intelligencia Olimpián részt vett diák (Lehotai Gergely) és igazgatója (Ritter Attila) szemszögéből - Ritter Attila és Lehotai Gergely	28
Nyomkodom, tehát tanulok - Sinkovics Ádám	31
Válogassunk bátran, kedvünk szerint a digitális svédasztalról! - Somossyné Kanász Piroska	34
Továbbképzések	37
Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központja az alábbi akkreditált pedagógus-továbbképzéseket tervezi a 2024/2025. tanév I. félévére	37
Nem akkreditált képzések 2024/2025. tanév I. félév	38
Örököld	39
Mi kérdezzünk – Önök válaszolnak: a Villányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola ökoiskolai működéséről - „Megismered, megszereted, megvéded” - Úton a Fenntarthatósági témahéttől pedagógiai kultúránk átalakításáig - Maczkó Vivien	39
Mi kérdezzünk – Önök válaszolnak: a Pécsi Meszesi Általános Iskola ökoiskolai működéséről - Nevelj a környezettel! Nevelj az életre! - Téliné Nagy Emese	42
Szaktanácsadóink	45
Bemutatkoznak új szaktanácsadóink	45
Nyugdíjba vonuló szaktanácsadónk	46
Bázisintézményeink	47
„Társas játék – Társasjáték!” avagy Ki nevet a végén? a Dráva Kincse Óvodában	47
Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde bemutatkozása	49
Meixner Ildikó Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Kollégium bemutatkozása	51
Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény bemutatkozása	53
Tanulmányi versenyek	55
Baranyai középiskolák tanulóinak nemzetközi sikerei diákolimpiákon	55
Programajánló	57
Koncertajánló	57
TÉR-ÉLMÉNY-TAPASZTALAT a Janus Pannonius Múzeumban	59
Pedagógustájékoztató	61
Én is! – jelentkezési felület pedagógusoknak	61
Hasznos linkek	61
Elérhetőségeink	62

Jogszabályváltozások

Az alábbiakban a fontosabb jogszabályi változásokat gyűjtöttük egybe. Cikkünk nem tartalmazza a jogszabályhelyek teljes szövegét, azokat kivonatolva közöljük, esetleg csak utalunk a változás megtörténtére. A jogszabályok pontos megismeréséhez azok szövegének tanulmányozása szükséges. A jogszabályváltozások figyelésének kezdete 2024. június 1. napja, lezárása 2024. szeptember 3. napja.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)

2024.07.01-től hatályos változások:

- A köznevelési intézmény biztosítja a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által működtetett, internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálat elérhetőségének megismerését. (25. § (5e))

2024.09.01-től hatályos változások:

- A nevelési-oktatási intézménybe nem bevihető, tiltott tárgyak, valamint a bevihető, használatában korlátozott tárgyak körével kapcsolatos szabályok kerültek meghatározásra. (24. § (4)-(5), 25. § (3), 94. § (4) t))
- A mindennapos testnevelés szabályai változtak. (27. § (11))
- A „B” kategóriás közúti járművezetői engedély középiskolában való megszerzésével kapcsolatos szabályok kerültek meghatározásra. (4. § 32a., 9. § (8a), 30/A. §, 30/B. §)

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (Púétv.)

2024.07.01-től hatályos változások:

- Meghatározásra kerültek az 55. életévét betöltött honvéd tankerületi központhoz való vezénylésére vonatkozó szabályok. (4. § (6)-(7))
- A köznevelésben foglalkoztatott 2025. január 15-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet igényelni és erről a munkáltatónak írásban nyilatkozni. (160. § (10))

2024.09.01-től hatályos változások:

- A munkaköri alkalmassági vizsgálatot a munkáltató a munkavédelemről szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott esetben köteles biztosítani. (66. § (3))
- A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő szabályai pontosításra kerültek. (80. § (2) e))

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)

2024.07.01-től hatályos változások:

- A gyermeki jogok felsorolása kiegészült a tudatos és felelősségteljes internet-, valamint médiahasználatot – ideértve a zaklatás internetes formáival szembeni hatékony fellépést – biztosító neveléshez, oktatáshoz és képzéshez való joggal. (6. § (7))
- A gyermek kötelességének felsorolása kiegészült az egészséget veszélyeztető magatartástól való tartózkodás, valamint a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása tekintetében. (10. § (1) c)-d))
- A gyermekvédelmi intézményekben foglalkoztatott személyek alkalmassági vizsgálatának szabályai meghatározásra kerültek. (10/C.-10/I. §, 1-3. melléklet)

2024.09.01-től hatályos változások:

- A köznevelési intézmény alkalmazottja - mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja - fegyelmi, valamint büntetőjogi felelősségre vonható a jelzési / eljárás-kezdeményezési kötelezettsége elmulasztása esetén. (17. § (4) – (4b), (4d))

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény

2024.09.01-től hatályos változások:

- Az óvodai, iskolai távolmaradás igazolásához szükséges orvosi igazolásokat az igazolás kiállítására köteles orvos a szülő/tizenegyedik életévét betöltött tanuló kérésére az EESZT útján továbbítja a köznevelési intézmény számára. (27/A. §)

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

2024.07.30-től hatályos változások:

- Az iskolai bizonyítványnyomtatványok – a középfokú felvételi eljáráshoz kapcsolódó bizonyítványmásolatok, másodlatok kivételével – másolatainak, másodlatainak kiadásával összefüggésben nyújtott szolgáltatásokért nyomtatványonként 3000 forint térítési díjat kell megfizetni nem önálló költségvetéssel rendelkező köznevelési intézmény esetén a fenntartó, önálló vagy részben önálló költségvetéssel rendelkező köznevelési intézmény esetén a köznevelési intézmény számára. (34. § (2))

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

2024.09.01-től hatályos változások:

- A mindennapos testnevelés szabályai változtak. (Melléklet I.2.1.)

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

2024.07.30-től hatályos változások:

- A próbaidő szabályai pontosításra kerültek. (7. § (1) a))
- A pedagógus munkakörök betöltésének feltételei változtak (idegen nyelv, nemzetiségi nyelv, közigazgatási ismeretek, belügyi rendészeti ismeretek, anyanyelvi tanár - mentesítési eljárás, célnyelvi civilizáció, a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény szerinti alkalmazkodási időszakot teljesítő vagy szakmai gyakorlatot végző óraadó). (9. § (6), (14), (15), 12. § (1) – (4), 21. § a), 23/A. §)
- A vezetői megbízás szabályai pontosításra kerültek. (26. § (5))
- A gyakornoki időre vonatkozó szabályok kiegészültek. (37. § (5a))
- Az illetményre vonatkozó szabályok változtak. (88. § (2), 95/D. §)

2024.09.01-től hatályos változások:

- A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő szabályai pontosításra kerültek. (28. § (1) 13., (3) 10.)

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet

2024.08.01-től hatályos változások:

- Változott azon személyek köre, akik magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett magyar mint idegen nyelv vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát. (6. § (5), (8))

Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet

2024.07.30-től hatályos változások:

- A tanulói, hallgatói jogviszony igazolásával kapcsolatos szabályok kiegészültek. (15. § (4))

A nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól szóló 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet

Hatályba lépés: 2024.09.01.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

2024.09.03-től hatályos változások:

- A pedagógus birtokában lévő mobiltelefonnak és egyéb digitális, infokommunikációs eszköznek a tanórai és egyéb foglalkozások alatt, valamint tanulói felügyelet ellátása során történő használatával kapcsolatos szabályok kerültek meghatározásra. (17. §)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

2024.07.24-től hatályos változások:

- A gyermekotthonban fejlesztő pedagógusként foglalkoztatottra vonatkozó képesítési előírások változtak. (2. számú melléklet II. Rész II. Szakellátások 2.)

2024.09.01-től hatályos változások:

- A Gyvt. 17. § (4d) bekezdésében meghatározott kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények meghatározásra kerültek. (11/A. §)

A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet

Hatályba lépés: 2024.06.01.

2024.09.03-től hatályos változások:

- Az értékelő vezető a pedagógus munkakörben foglalkoztatott értékelése során figyelembe veszi a köznevelésért felelős miniszter által az Nkt. 62. § (5) bekezdése szerint elrendelt képzés teljesítését és eredményét, mely szabályt 2024.09.01-től kezdődően alkalmazni kell a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről szóló 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet szerinti képzésre is. (4. § (3a), 9. § (4))

A 2024/2025. tanév rendjéről szóló 32/2024. (VIII. 8.) BM rendelet

Hatályba lépés: 2024.09.01.

A nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről szóló 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet

Hatályba lépés: 2024.09.03.

Forrás: pixabay

Őszi Pedagógiai Napok

A programfüzet és a jelentkezési felület a Pécsi POK honlapján hamarosan elérhető:

<https://www.oktatas.hu/koznevelés/pok/pecs>

JÖVŐIDŐ

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának
szakmai konferenciája

2024. október 16.

9:00 - 9:30	Köszöntők
9:30 - 12:00	<p>Plenáris előadások</p> <ul style="list-style-type: none"> · <i>Az értékelés mítosza</i> Dugasz János: az Oktatási Hivatal Köznevelési Programok Főosztályának főosztályvezetője · <i>Korunk betegsége: a figyelemváltás</i> Dr. habil. Guld Ádám PhD: a Pécsi Tudományegyetem Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék egyetemi docense · <i>Az intelligencia széleskörű értelmezési lehetőségei - mítoszok és valóság</i> Dr. habil. Dezső Renáta Anna PhD: a Pécsi Tudományegyetem Nevelés- és Oktatáselméleti Tanszék egyetemi docense
12:00 - 13:00	Bázisintézményi börze
13:00 - 14:00	<p>Felvilágosítás vs. szexedukáció? Tománé dr. Mészáros Andrea PhD: Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar tanársegéde</p>
14:00 - 15:00	<p>Változó pedagógusok, változó szerepek Turi Katalin: a Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda főigazgatója</p>

Helyszín: Gandhi Gimnázium, Technikum, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **Kollégiuma**

7629 Pécs, Komját Aladár u. 5.

A jelentkezési felület a Pécsi POK honlapján hamarosan elérhető:

<https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/pecs>

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Digitális biztonsági alapismeretek a bűnmegelőzésben

Kedves Pedagógusok!

Tisztelettel köszöntöm olvasóinkat a Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság teljes személyi állománya nevében. Engedjék meg, hogy a 2024/25-ös tanévre való felkészülés jegyében néhány hasznos gondolattal segítsen munkájukat.

A főkapitányságon és a helyi szerveknél mintegy húsz munkatárs foglalkozik a bűnmegelőzési és áldozatsegítési feladatokkal. A rendőrökkel számos nyári szabadidős programon, vagy táborban találkozhattak kicsik és nagyok egyaránt. Nagyon sok játékkal, feladványokkal készültünk valamennyi korosztály számára. Valamennyi játék, lebonyolított program egyik kiemelkedő témája volt az online veszélyek témakör, amely továbbra is prioritást élvez. Ennek oka, hogy az elmúlt időszakban az elkövetett jogsértések jelentős része az online térbe tevődött át, gyakran milliós nagyságrendű károkat okozva az óvatlan felnőttek részére.

Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

A digitális biztonságra történő figyelemfelhívás, az áldozattá válást megelőző programok mára a hétköznapiak részévé váltak. A bűnmegelőzési szakterület - szorosan együttműködve a nyomozókkal és az áldozatvédelmi referensekkel - napi munkavégzésének részét képezi a témakörrel kapcsolatos tanácsok, információk átadása, valamint az új kommunikációs lehetőségek, fórumok, csatornák felkutatása.

Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

2024. I. félévében a prevenció munkatársak által a kommunikációs eszközök segítségével közvetített, digitális biztonságra történő felhívások közel 300.000 főt, a személyes jelenléttel járó ifjúsági- és lakossági tájékoztatások során több mint 25.000 főt értek el. A szakterület munkatársai telefonos prevenció tevékenységük során mintegy 2.000 fő baranyai lakost tájékoztattak az online csalások különböző formáiról.

Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Az új tanévben is számos kibertérben történő kihívás érhet kicsiket és nagyokat. Mit tehetnek önök, mint szakemberek az áldozattá válás megelőzése érdekében? A digitális biztonság megteremtése felnőttek és gyermekek számára egyaránt kiemelt feladat, amivel folyamatosan foglalkozni kell. Közös cél, hogy a felhasználók rendelkezzenek a szükséges készségekkel, ismeretekkel és támogatással akár otthoni, akár iskolai használatról legyen szó. A valódi és a hamis tartalmakat egymástól meg kell tudniuk különböztetni a felnövekvő generáció tagjainak. Ahhoz pedig, hogy a tanárok, a szülők és gondviselők segíteni tudjanak az online problémák megoldásában, el kell sajátítsák, hogyan segíthetnek a gyermekeknek a biztonságos internethasználatban.

A digitalizált világ számtalan előnnyel, emellett kockázattal is jár. Bárki válhat támadás célpontjává, de különösen veszélyeztetettek azok, akik a digitalizáció fejlődésével kevésbé tudnak lépést tartani. Az elkövetők által alkalmazott trükkök, fortélyok állandóan megújulnak a „siker” érdekében.

Forrás: Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Hasonlóan változatos módszereket vetnek be a bűnmegelőzési szakterület munkatársai is. A tanév során folytatódnak az országos és helyi gyermek- és ifjúságvédelmi, a „Házhoz megyünk! Együttműködés a biztonságért!” programok, valamint a digitális biztonság megteremtéséhez hozzájáruló további projektek is. A közösségi szolgálatos diákok foglalkoztatása folyamatos, újabb alapképzések a rendőrkapitányságok szervezésében várhatóak.

Dolgozzunk együtt a 2024/25-ös tanévben felnövekvő nemzedékért!

A digitális biztonság, mint érték váljon részévé a hétköznapi életnek!

Eredményekben gazdag, sikeres tanévet kívánok!

HALLOTTAD?

A BARANYA VÁRMEGYEI
RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI
PROGRAMJA

Dr. Szijártó István r. dandártábornok
rendőrségi főtanácsos
rendőrfőkapitány

DIGITÁLIS OKTATÁS

Digitális világ

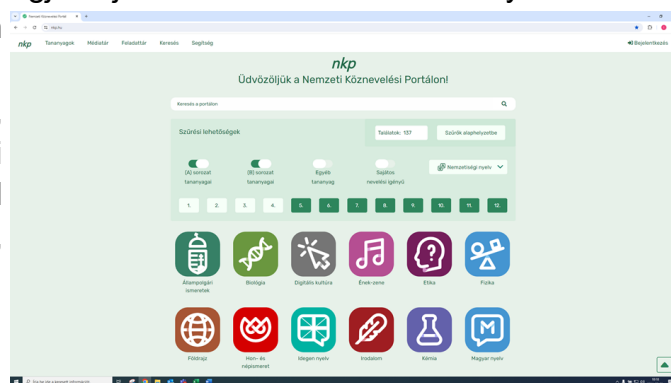
Az iskolai szertárak csodálatos világa

Az iskola arculatához, annak megjelenéséhez hozzátartozik az intézmény technikai felszereltsége, taneszközökkel való ellátása. A fizika-, a kémiaszertár, az iskolai könyvtár, a testnevelés eszközei igazi kincseket rejthetnek egy-egy iskolában, vonzóbbá, érdekesebbé, érthetőbbé téve a tanulás folyamatát. Egy-egy látványos kísérlet vagy akár egy eszköz bemutatása is csodákra lehet képes. Egy kisdíák számára a szertárak csodálatos világa a tudományok, a tanulás felé való igazi utat nyithatja meg.

A taneszközök különféle rendszerbe foglalása, csoportosítása ismert. Talán ma már nem is tudjuk, hogy még a taneszközök ötödik, esetleg már hetedik generációjánál tartunk. Egy biztos, hogy a technológia, a digitális fejlődés a taneszközök fejlesztését is magával hozza. Látni és érezni kell egy-egy kísérlet, jelenség tanórai bemutatását, vagy elég ehhez egy videó, egy animáció megtekintése? Nincs erre egyértelmű igen vagy nem válasz. Nyilván a lehetőségek jelentősen meghatározzák az adható választ is, és előre a tanulóra gyakorolt hatást sem tudjuk megjósolni. A taneszközök „generációi” adott szempontú lehetőségeivel élni, ezeket összevetni, kiegészíteni, értelmezni igazán szép pedagógiai feladat.

Megmozdul a tankönyv

A szertárak csodálatos valós világából nem költözhet virtuális térbe az oktatás. Mégis megmozdul a tankönyv, hisz a hagyományos papír alapú taneszközök mellett elengedhetetlen, hogy a digitális lehetőségek megjelenjenek a tanítás-tanulás folyamatában. Így valósult, valósul meg az Oktatási Hivatalban az oktatási tartalmak digitális feldolgozása, a digitális tartalomszolgáltatás. Ennek színterei, megjelenési formái napjainkra sokszínűvé, igazi kínálattá váltak. A Nemzeti Köznevelési Portál (nkp.hu) egy mindenki számára elérhető, biztonságos, ellenőrzött tartalmakat nyújtó felület; tanulónak, tanárnak, szülőnek, nagyszülőnek, határon innen és túl.

Forrás: nkp.hu

Napjainkban az NKP-n keresztül világszínvonalú digitális tartalomszolgáltatást tudunk biztosítani, hiszen az itt közzétett tartalmak nem csupán ráépülnek a papíralapú kiadványokra, de rengeteg digitális lehetőséggel is képesek bővíteni a szaktanárok pedagógiai eszköztárát. Az okostankönyvek például számtalan olyan digitális kiegészítőt tartalmaznak, amelyek színesítik és élményszerűvé teszik mind az oktatást, mind a tanulást. Az alsós korosztály számára különböző témakörökbe rendezve okosgyűjtemények érhetőek el, számos animációval, kisfilmmel kiegészítve. A felső tagozat és a középiskolai korosztály számára a Nemzeti alaptantervben meghatározott valamennyi tantárgy tankönyvének okostankönyvi változata már rendelkezésre áll. Ezen kívül a portálon elérhetőek a sajátos nevelési igényű tanulók és a nemzetiségi nyelven tanulók számára készült fejlesztések is. A rendszerezett tananyagok mellett több tízezer okos feladat, okos feladatsor; oktatóvideók, animációk, szimulációk, hanganyagok állnak rendelkezésre. Az okostankönyvek mindkét tankönyvi sorozathoz készültek, készülnek.

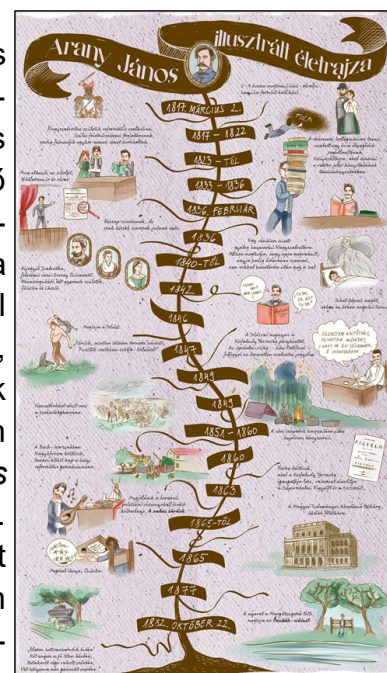

Lehet így is! Néhány tantárgyi különlegesség

Az irodalom okostankönyvek új generációja az egyéni tanulói teljesítmény támogatását tűzte ki célul: az animációk, interaktív térképek, megzenésített memoriterek mellett a webapplikációk is helyet kaptak. Ezek a fejlesztések nem csupán a tananyag megértését segítik elő, hanem a tanulási folyamatot is interaktívvá és élvezetessé teszik, akár tantermi közegben, akár az önálló feldolgozás során. A digitális tanulástámogatásban az élménypedagógiai módszerek játszottak kulcsszerepet. A *Digitális papírszínház* fantázianevet viselő fejlesztés az általános iskola felső tagozatos diákjait segíti a tananyag ismétlésében és kiegészítésében. Célja a felső tagozatba érkező diákok tananyag-felelevenítése, illetve a hatodikos évfolyam esetében a tudás bővítése. Mesék, népmesék, mondák egyedi feldolgozása történik meg.

Az egyedi webapplikációk a diákok friss látásmódjához alkalmazkodva segítik a fejlődést. Egy ilyen példa a *János vitéz* interaktív mesetérképe, amely a szöveg feldolgozásának támogatására szolgál, lehetővé teszi a szövegértelmezést a cselekmény vizuális megjelenítésével: a diák interaktív módszerrel rögzíti a cselekményszálát. Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépő diákok egyik nagy kihívása továbbá a jegyzetelés, vázlatírás elsajátítása. A *János vitéz* részeinek és a *Toldi* énekeinek rövid vázlatai nem csupán összefoglalók, hanem olyan eszközök is, amelyek játékos digitális módszerekkel segítik az új, magasabb elvárásoknak való megfelelést, és támogatják a tanulásban való fejlődést.

Az *Irodalom másKépp* című miniprojekt az általános és a középiskolás tananyagfeldolgozásban is segítséget nyújt. Újszerű ez a megközelítés az irodalom tanításában, különös figyelmet fordít a vizuális történetmesélésre, a storytelling eszközeire, a nehezen értelmezhető művek grafikai feldolgozása pedig segít a tartalom könnyebb befogadásában. Az *Illusztrált életrajzok* infografikus megközelítést alkalmaz a szerzők életútjának bemutatására. A vertikálisan elhelyezett idővonal szokatlan nézőpontból közelíti meg a legfontosabb szerzők életútját, friss és érdekes perspektívát kínálva a diákoknak. Az infografikák kombinálják a szöveget és vizuális elemeket, elősegítve a tartalom könnyű befogadását és az érdeklődés fenntartását. A *Korstílus* animációs sorozat az antikvitástól a felvilágosodásig mutatja be a 9. és 10. évfolyamon tanult korstílusokat. A kollázstechnikával készült animációk megelevenítik a művészettörténetet és az irodalom határterületeit, felvázolják az egyes korszakokat, elmélyednek a stílusok részleteiben, bemutatják azok jellegzetes jegyeit és sajátosságait.

Forrás: nkp.hu

A *Megzenésített memoriterek* sorozat a kötelező és ajánlott memoritereket zenei feldolgozásban adja közre. A fejlesztés célja a memoriterek könnyebb rögzítésének elősegítése változatos, a korosztályhoz közel álló zenei stílusokban. A *Hírek anno* című sorozat egyes részei a 9. és 10. évfolyam tankönyveiben, a fejezetnyitó leckékben hallhatók. A fejlesztés kreatív, humoros megközelítést alkalmaz az oktatásban egy fiktív rádiós hírműsor formájában. A *Preparált verselemzés* webalkalmazás innovatív és interaktív megközelítést kínál a verselemzés fortélyainak tanulásában és tanításában.

Az okostankönyvekben egyes művek dramatizált részletei hallgathatók meg színművészek tolmácsolásában. Az epikus művekből, drámákból feldolgozott részletek a pedagógus munkáját is segítik, hiszen a megfelelő, művészi előadásban támogatják a megértést.

A **természettudomány** fejlesztései közül kiemelkedik az *Interaktív periódusos rendszer*, az okostérkép, illetve olyan élménypedagógiai elemek, mint a földrajz tananyag kreatív feldolgozásával készült „*Magyarország nagytájai*” videoklip-sorozat. Az interaktív periódusos rendszer célja, hogy a felhasználó bármilyen helyzetben könnyen és gyorsan információhoz juthasson. Indításkor ugyanúgy jelenik meg, mint a korábbi, klasszikus periódusos rendszer, mindezzel együtt rengeteg olyan egyéb adatot és tudáselemet is tartalmaz, amit hasznosítani tudnak akár a pedagógusok, akár a felfedező diákok. Ha a periódusos rendszer bármelyik részére rákattintanak, azonnali információt kapnak az egyes elemekről. Felhasználóként az adatokat és a lekéréseket egyénileg tudják változtatni annak megfelelően, ahogy azt az adott tanulási rész igényli, vagy éppen amelyik tananyagelemre kíváncsiak. A periódusos rendszerbe kerültek interaktív játékok is. A 3D-modellek fejlesztése során a cél a képszerű és hatékony szemléltetés volt.

Forrás: nkp.hu

A biológia oktatása során a megértést segítő anyagokkal olyan jellegű vegyes technikát alkalmaztunk, ahol a tankönyvi képek és az animált képek ötvözve vannak egy-egy rövidfilmben. Olyan fotókat is tartalmaznak a videók, amelyek segítik a tanultak minél teljesebb megértését és elsajátítását.

A fizikában igyekeztünk számtalan olyan animációt és kísérleti videót létrehozni, amelyekkel ugyancsak a megértést tudjuk segíteni. Sok szimuláció érhető el a virtuális kísérletezés segítségével. Akiket a fizika kevésbé köt le, azoknál a vizuális élmény és a benne lévő információk segítségével próbáljuk felkelteni az érdeklődést. Így a videót végignévezve eljutnak hozzájuk az alapfogalmak és az alapinformációk is.

A földrajz tantárgy esetében módszertani segítséget adunk a diákoknak egy-egy rövid videó segítségével. A humort sem nélkülözik ezek az anyagok, amivel talán közelebb tudjuk hozni a tantárgyat a diákjaink szívéhez. Fontos újra kiemelni a *Magyarország nagytájai* videoklipeket, amely már az alsó tagozaton is motiválhatja a gyerekeket, a téma ugyanis már ott is megjelenik.

Az interaktív földrajzi atlasz hatalmas támogatást nyújt a tanárok és a diákok számára. Az innovatív digitális atlasz 9 témaköre több mint 110 térképet tartalmaz, 200-nál több megjeleníthető réteggel (interaktív térképlappal). Az atlasz tartalma túlmutat a kerettantervi és érettségi követelményeken, valamint kiegészíti és értelmezhetőbbé teszi a papír alapú középiskolai földrajzi atlasz tartalmát. A térképek az általános földrajz (geoszférák, gazdaság, ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások), a regionális földrajz (országok, Európai Unió, Magyarország) és a környezeti veszélyek, problémák tematikája mentén rendeződnek. A Föld domborzatát és vízrajzát ábrázoló térképen tanulmányozhatók a felszíni formák, a természetes vizek, a jégtakarók, a gleccserek, a fontosabb tengeráramlások, a vulkánok, a kőzetlemezek határai és az időzónák.

Az okostankönyveink fejlesztéseit egy rövid írásban teljes körűen nem lehet bemutatni. Bízom benne, hogy a leírtak felkeltik a tisztelt olvasók, pedagógusok érdeklődését, és elkezdik vagy folytatják az NKP önálló megismerését, feldolgozását, így kellő ismeretet, tudást szerezve ahhoz, hogy megtalálják a felhasználás legoptimálisabb módját az eredményes oktatás és tanulók sikeres fejlődése érdekében.

Sipos Imre

tartalomfejlesztési és tankönyvkiadási
elnökhelyettes
Oktatási Hivatal

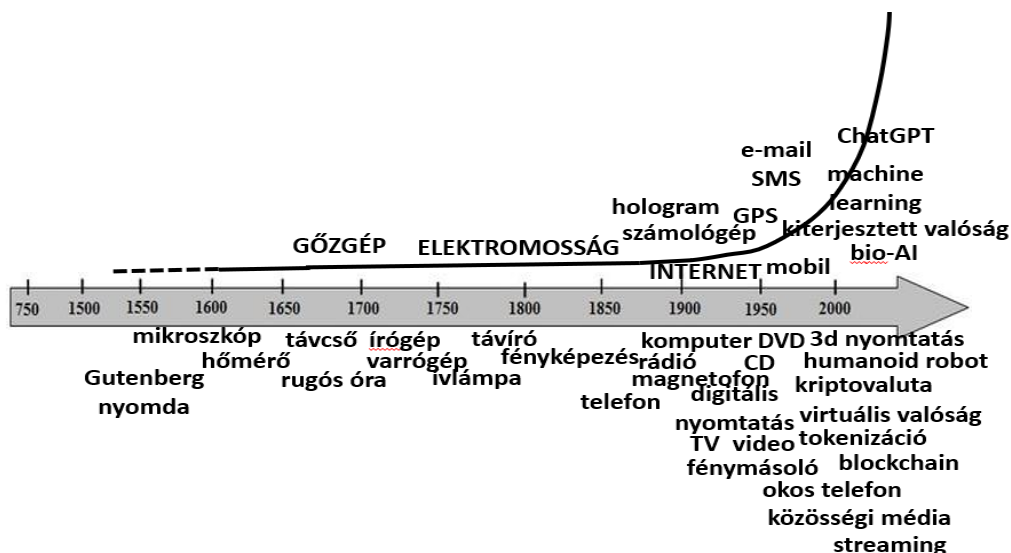

A kompatibilitás hiánya – tanuló-iskola összeférhetetlenség, mint alaprobléma

A Digitális Oktatási Stratégia (DOS)¹ 2016-ban készen állt a bevetésre². Ez egy 21. századi, alaposan kidolgozott program helyzetelemzéssel, stratégiai célokkal, eszközrendszer elemzéssel, jövőképpel, ahogyan a nagykönyvben meg van írva. Európai szinten is kiemelkedő lehetőség, amelyet 2018-ban kellett volna bevezetni, de még most sem sikerült ezt elérni. Ha a DOS-nak csak a töredéke átmegy a gyakorlatba, akkor a 2020-as távoktatásba menekülés nem lett volna annyira megrendítő, amennyire az volt. Azok az iskolák, amelyek nem rendeződtek vissza a régi módszerekre, profitálhatnak az éles helyzetben kipróbált lehetőségekből. „Akinek van, annak adatik ...” gondolatra épülő Máté effektus hullámán ma Európa kiemelkedő oktatási rendszerei közé tartozna a magyar. Az, hogy ez nem így van, nem a DOS hibája, és nem az oktatási rendszer hibája, hanem a kettő összeférhetetlensége. Egy 19. századi oktatási szemlélet az oktatás egyetlen szintjén sem képes megfelelni a 21. századi elvárásoknak.

Hatványozott változás

Még a 20. század második felében is úgy tűnt, hogy bár gyors a változás, de egyenes vonalat követ. Mostanra már senki nem gondolja, hogy kényelmes fejlődésre számíthat az emberiség. A Máté hatás nem nyugszik. Ahol valami többletet sikerül létrehozni, ott hatványozott lesz a fejlődés, mert jobban ki tudja használni a lehetőségeket.

Legyen ez gyerek vagy az emberiség technológiai-tudományos fejlődése, a gyorsulás is gyorsul, a hatványozott lehetőségek tovább hatványozódnak. Mindennek sokrétű következménye van.

Mindentanulás korszaka

A megnövekedett tudástérben lehetetlenné vált a „minden tudás”. Valamikor a nagyon régi múltban, amikor az emberiség tudása még kevéske volt, a mindentudás adódott, de ahogy növekedett a tudás, már nem lehetett mindent tudni. A könyvekbe, majd később elektronikus

¹ <https://digitalisjoletprogram.hu/files/55/8c/558c2bb47626ccb966050debb69f600e.pdf>

² <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1536.KOR&txtreferer=00000001.txt>

eszközökbe zsúfoltuk a növekvő tudástömeget. Sokkal tovább maradt meg a szakterületi mindentudás, de mostanra már ez is lehetetlen. Nincs olyan szakember, aki a területén mindent tudna, olyan kiterjedt és mélyreható tudást generált a tudomány. Az ismeretek elavulása és újabb ismeretek megjelenése a friss szaktudás megszerzését is kihívássá tette, de még nem lehetetlen. Ehhez a tanulási agilitás növelése szükséges. A tanulási agilitás nem csupán a tanulási képességet, hanem a kíváncsiságot és a fejlődni akarást is magába foglalja.

Életkori előny változása

Régen azok az öreg bölcsek hordozták az ismereteket, akik már sok mindent megtapasztalhattak, és a tudást megtartották és tovább tudták adni. A szülők, nagyszülők is érvényes ismereteket adtak át a gyerekeiknek, mert bár a világ mindig változott, de nem egy generáción belül. A mérték nem haladta meg még a 20. század közepén sem azt, hogy a szülők tapasztalatainak érvényessége megkérdőjeleződjön. A 21. század elejére azonban már bizonyossá vált, hogy a szülők életvezetési tanácsai nagy részt nem segítik a gyermekeiket. Sőt, a szófogadó gyerekek még rosszul is járhatnak, hiszen olyan világra készíti fel a család, amely már nem létezik. Például a pályaválasztás helyett már egy ideje csak pályaaorientációról beszélünk, mert a foglalkozások fogynak. A magasabb munkakörökben már meg sem tudjuk nevezni, hogy mi a foglalkozása valakinek. A munkahelyváltás már nem szégyen, inkább jól mutat az önéletrajzban, hogy mennyi mindennel foglalkozott valaki. Eladható tudás kell, amely folyamatosan változik, és fejlődni, tanulni kell hozzá.

A gyerekek nem akkor szembesülnek először a szüleik „elmaradottságával”, amikor az életvezetésről van szó. Az új helyzetekhez a még nem letisztult fiatal agy könnyebben adaptálódik. A gyors változáshoz, az újabb és újabb technológiákhoz a gyerekek hamarabb tudnak viszonyulni és használni, sőt a felnőtteket is segítik. Olyan eddig soha nem volt az emberiség történetében, hogy gyerek tanítson felnőttet, amivel sem a szülők, sem a pedagógusok egyelőre nem tudnak mit kezdeni. A „tudás hordozója” szerepből már régen kiestek, mert az információk széles körben elérhetők. Mostanra azonban már kevésbé értik a jelen eszközeit és helyzeteit, a problémák megoldásának lehetőségeit, mint a gyerekek.

Mindez a gyerekek és felnőttek számára egyaránt bizonytalansághoz és szorongáshoz vezet, hiszen ha a jelenre sem tudjuk felkészíteni a gyerekeket, akkor mit akarunk a jövőjükkel kapcsolatban tenni?

A jövő felnőttjei

Gyakran hallani, hogy az oktatásnak nagy gondja, hogy nem lehet biztosan tudni, hogy milyen jövőre készíti fel a gyerekeket. Nyilván pontosan nem lehet jósolni, de a jövőkutatók a jelen trendek alapján megpróbálják a jövő környezetet felrajzolni. A mai gyerekek gyerekként is jelentősen eltérő környezetben nőnek fel, mint a szüleik, és felnőttként a hatványozott fejlődési iram miatt valószínűleg még jelentősebben eltérő lesz a világuk, mint most. Milyen jövőre számíthatnak a gyerekek?

- Sokkal hosszabb életük lesz, ami tanulással fog telni.
- Az információk könnyen elérhetőek lesznek.
- Állandó változást fognak megélni, de nem lehet tudni, merre változik a világ, meg kell tanulniuk elfogadni a bizonytalanságot.
- A robotok és a mesterséges intelligencia nem veszi át a hatalmat, de meg kell tanulni kommunikálni velük.

- Jó eséllyel saját vállalkozásaik lesznek, projektekben, kisebb csoportokban, dolgoznak, saját maguknak kell beosztaniuk az idejüket.

Mindehhez milyen képességekre lehet szükségük?

- Tanulási képesség
- Kommunikációs képesség
- Problémamegoldó képesség
- Szervezői képességek
- Kritikai gondolkodás
- Algoritmikus gondolkodás
- 3 dimenziós gondolkodás

Ahhoz, hogy mindez egyáltalán esélyt kapjon, igen erős háttér szükséges:

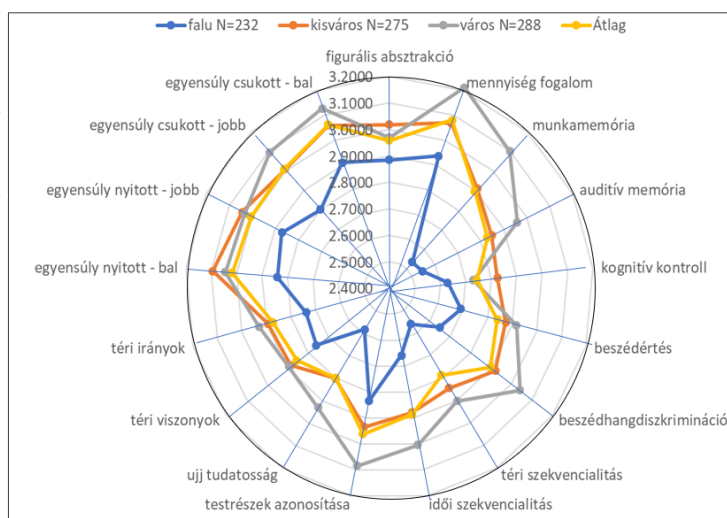
- Szenzomotoros működés
- Nyelvi képességek, beszédképesség
- Tanulási és gondolkodási képességek
- Önismeret
- Önirányítás
- Önállóság

Nehéz elképzelni a jelen oktatási eljárások és módszerek ismeretében, hogy ezen képességek miként fejlődhetnek. Ha egy iskolában a frontálisan adott információk és utasítások kritikátlan befogadása, a hibák és gyengeségek elrejtése, a passzív jelenlét a jellemző, akkor a gyerekek nem tudnak önálló és társas tapasztalatokat szerezni.

Az iskola jelen tanulói

Mire számít az iskola, amikor a hagyományos oktatási szemléletével várja a gyerekeket, akik egy ettől jelentősen eltérő kultúrában szocializálódnak?

A nagyrészt fölösleges és/vagy elavult ismerettömegek csak látszólag jutnak el a gyerekekhez. Valójában a tanórák legelején a diákok többsége leválik a tanításról, és egyéb elfoglaltság után néz. A pedagógus még talál néhány gyermeket, akik miatt elhitheti, hogy tanít, de a többség nem tudja követni. Természetesen nagy különbségek vannak a gyerekek, osztályok és iskolák között, ezért mindenre lehet példát találni. A MTA Közoktatás-fejlesztési Programja³ keretében végzett kutatásunk eredményei szerint különösen a kis falvakban élő gyermekek iskolakészültsége marad el végzetesen a szükségestől, de bármely, akár egy jól teljesítő osztályban is nagy a képességprofil szóródása a gyerekek között.

³ <https://tanulas-kutatas.hu/>

Vagyis a gyerekek fejlődésének diverzitása jelentős. A nagy képesség különbségekhez hozzájárul a 21. századi technikai fejlődés okozta sok környezeti ártalom és egyéb, az idegrendszer fejlődését befolyásoló ágens, ami tovább növeli a gyerekek diverzitását. Rendkívül veszélyes, ha a soha nem látott, sokféle fejlődést az oktatás úgy kívánja kezelni, mintha nem lenne, és frontálisan, mindenkitől ugyanazt, ugyanúgy és ugyanakkor várja el.

Mindeközben a gyerekek az iskolán kívül rendkívüli teljesítményeket érhetnek el, és az élmény és siker igényüket ki tudják elégíteni. Ezért az iskolai tanulás esetleg csak olyan, mint valamiféle adó, amit meg kell fizetni.

Vegyük mindehhez hozzá, hogy a gyerekek is észlelik, hogy a felnőttek elbizonytalanodtak, nem tudnak nekik segíteni, sőt, gyakran segítségre szorulnak. A digitális eszközöket a legtöbb gyerek nem használja túl professzionálisan, de készség szinten elvan vele, és önállóan meg tud oldani problémákat, információt szerez, kapcsolatokat fenntart, és még az unalmát és szorongását is csökkenti a játékok, sorozatok, videók, a közösségi média.

A 21. századi tanuló több kulcsfontosságú 21. századi készséggel bír, beleértve a kritikus gondolkodást és a problémamegoldást, a kommunikációt, az együttműködést, valamint a kreativitást és az innovációt. Ezek azonban nem az iskolában tudatosan fejlesztett képességek, hanem a digitális korszak kultúrája gerjesztette tevékenységekből fakad. Mindez némi digitális eszközhasználati készséggel egészül ki, ami szintén nem tudatos és módszeres készségrendszer, így ezek értéke is esetleges. Az iskolai oktatás során hátrányos is lehet mindaz, ami a digitális, infokommunikációs szocializációs környezet által a gyerekek sajátosságává válik, mert az oktatási környezetben idegennek tekintett viselkedéseket támogat – felnőttel való vita, ellenkezés, szokásostól eltérő megoldások felmutatása, önállóság, ami öntörvényűségként hathat, figyelemhiány, mobil és közösségi média függőség, vagy annak tűnő jelenségek.

21. századi követelmények

A gyors változások a korábbtól eltérő kultúrát és munkakörülményeket teremtenek. Az iskolán kívüli világban mások az elvárások. Mi minden szükséges a 21. századi sikeres beilleszkedéshez, teljesítményekhez?

A munka világában fontosnak ítélt néhány alapképesség:

Képzelet: A technológia korában, nem elég ugyanazokat a termékeket tömegesen gyártani. A munkáltatónak olyan emberekre van szüksége, akik új megközelítéseket és új ötleteket tudnak hozni.

Kommunikációs készségek: Az újabb és újabb projektekhez hatékony csapatoknak kell összeállniuk. Képesnek kell lenni tárgyalni és megvitatni a legfontosabb kérdéseket, valamint érthetően, lényegre törően írni.

Kritikai gondolkodás: Az információk tömegében különbséget kell tenni a fontos és nem fontos, használható és nem használható, a hihető és a hamis információk között.

Problémaérzékenység, problémataláló és -megoldó képesség: A gyors változások közepette sok új helyzet adódik, és a legjobb a problémákat még azok bekövetkezése előtt meglátni, és új megoldásokkal előállni.

Döntéshozatal: A problémák megértése során és után értékelni kell a helyzetet, és magabiztosan döntést kell hozni. Meg kell tanulni, hogy a döntés lemondással jár, hiszen alternatívákat kell elvetni. Ez felelősséget jelent.

Felelősségvállalás: Az önálló és csapatban végzett munka során nagyobb az egyéni autonómia, ami nem csupán szabadsággal jár, hanem a tevékenységért, döntésekért vállalt felelősséggel.

A lista nem véletlenül hasonlít nagyon a mai gyerekek jellemzőire, hiszen a kultúra hívja ezeket a mintákat, amelyek aztán sajátosságokká válnak. Hiányzik azonban ezek tudatos, módszeres elsajátítása, alkalmazásának tudatosítása, ami nem csoda, hiszen az iskola, ahol erre lehetőség lenne, nem tud mit kezdeni a fenti képességekkel a régi tanítási rendszerben.

Erjesztéses megoldás

A jelenlegi oktatási rendszerben könnyű kifogást találni a változtatás elkerülése érdekében, és valóban nem lehetséges a teljes megoldás. Viszont minden tanórán egy kis lépéssel közelebb lehet kerülni a gyerekekhez. Csak egy-egy módszer, egy-egy fejlesztő gyakorlat, és már nem a mobiljukat nyomogatják, képesek figyelni és tanulni. Az alábbi javaslatok közül bármit érdemes, de valamennyit be kell építeni minden tanórába, ha nem akarjuk elveszíteni/elveszejteni a diákokat.

Az infokommunikációs kor tanulási kultúrája⁴:

Megosztás, nyitottság, együttműködés: a mindennap történéseinek, képeinek megosztása, ötletek, információk feladatok megosztása.

Többféle kommunikáció, kommunikáció emberekkel és gépekkel, érzelmi és testbeszéd, idegen nyelvek és programnyelvek megismerése.

Identitáskeresés, szerepek próbálása, szerepválasztás, ami alkalom az önismeretre és mások megismerése, az empátiára.

Mobilitás, a határok átlépése, mozgás a világok között, virtuális és valós világ közötti átjárás, intézményen belüli és kívüli világ használata, képzeleti világok bevonása az ismert világok megismerésébe, utazás az ismert világokba, fizikai mozgás.

Játékosítás, a játék biztonságában tanulás akár digitális eszközök nélkül is – azonnali visszajelzés, lehet hibázni és javítani, nincs büntetés, csak következmény, újra próbálkozásra, még többre jutásra késztet, a fejlődés jól követhető, önmagához mérheti magát a tanuló.

Buherálás, mindenből, ami kéznél van lehet alkotni, összeállítani valamit – kézművesség, barkácsolás, szerelés, átalakítás, hekkelés, csencselés, cserélgetés, videók, hangfelvételek készítése, programozás, robotika.

Már ennyivel is mozgásban tartható a gyerekek elméje, és közelíthető a diákok tanulása a digitális környezet gondolkodási keretei és szemlélete felé.

Prof. Dr. Gyarmathy Éva

klinikai és nevelés-lélektani szakpszichológus,
egyetemi tanár,

az Apor Vilmos Katolikus Főiskola oktatója,

a Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai
Intézet tudományos főmunkatársa

⁴ Edith K. Ackermann (2011) *Minds in Motion, Media in Transition. Growing up in the digital age: Areas of change.* MIT School of Architecture

Korunk betegsége: a figyelemválság

A kortárs médiakörnyezet hatásai és kihívásai a digitális generációk körében¹

A kortárs médiakörnyezet pillanatképe

Kevés olyan intézményrendszer van, ami olyan erős és összetett hatást gyakorol az életünkre, mint a média. Az elmúlt évtizedek során a kommunikációs technológiák robbanásszerű fejlődése egy új világrendet eredményezett, amit joggal nevezhetünk médiakultúrának vagy médiatársadalomnak (Kellner 1995). A médiatársadalom viszonyai között az emberek idejük jelentős részét a médiakultúra termékeinek társaságában töltik: rádiót hallgatnak, magazinokat olvasnak, moziba járnak, tévét néznek, online tartalmakat fogyasztanak. A médiakultúra viszonyai között új társadalmi és kulturális rendszer jön létre, amelyben a média és a technológia válnak a társadalom egyik legerősebb szervezőerejévé. Ma azt tapasztaljuk, hogy az elektronikus úton továbbított hangok és képek segítenek megkonstruálni a hétköznapjaink szerkezetét, meghatározzák a szabadidő eltöltésének módját, formálják a politikai nézeteinket, befolyásolják a közösségi magatartásformákat, és mintákat biztosítanak az egyéni identitás megformálásához (Gripsrud 2007).

A média megítélésével és szerepével együtt valóságérzékelésünk viszonyai is megváltoztak. Gyakran tűnik úgy, hogy az illúzió fontosabbá vált, mint a realitás, mintha a valóságot már csak a média által tükrözött képekkel tudnánk azonosítani, amelyek valóságosabbnak tűnnek, mint a valóság maga. A tények, az elbeszélések és a személyes történetek helyét egyre gyakrabban veszi át a képek, az „imidzsek” végtelen áradata. Ez a tendencia a világról és az önmagunkról kialakított belső képünket is alapvetően meghatározza.

A médiakultúra egyik legjelentősebb és legfontosabb hatása, hogy saját személyiségünk kialakításában is mind nagyobb szerepet kapnak a médiából származó üzenetek. Ez utóbbiak azt sugallják, hogy a személyes identitás társadalmi konstrukció, egyéni választás kérdése. Ennek megfelelően minden egyén megalkothatja saját, egyéni identitását, illetve tetszés szerint váltogathatja az egyes identitástípusokat. A médiakultúra társadalmi közegében a kultúripar termékei – elsősorban a televízió, a film és az online média – jelentős mértékben határozzák meg azt, hogy mit jelent férfinak lenni és mit nőnek, mit jelent a siker és mit a vereség, mit jelent a hatalom és mit az elnyomás (Elliott 1996). A 20. század második felétől ugyancsak a médiakultúra segít meghatározni a társadalmi osztály, az etnicitás, a nemzetiség és a szexuális identitás fogalmait, valamint az ismerős („Mi”) és az idegen („Ők”) közti különbségtétel alapjait. Ennek megfelelően korunk embere értékítéleteit is gyakran a média árnyékában alkotja meg, a média által sugárzott tartalmaknak megfelelően dönt arról, hogy mi a „jó” és mi a „rossz”, mit tart erkölcsösnek, és miről gondolja azt, hogy erkölcstelen.

A figyelemgazdaság paradigmája

Eközben nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a médiakultúra és médiatársadalom üzleti alapokon nyugszik, gazdasági motivációk, a figyelemgazdaság érdekei mozgatják (Crogan – Kinsley 2012). Legértékesebb árucikke a fogyasztó figyelme, a rendszer minden egyes elemének pedig az a célja, hogy ezt a figyelmet megragadja, megtartsa és áruba bocsássa. A kortárs médiakultúra világát erős profitorientáltsága miatt kezdetben a tömegtermelés, ma már sokkal inkább az egyénre szabott tömeges meggyőzés jellemzi.

¹ A szöveg a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával, valamint Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-5-PTE-1958 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Az óriási verseny miatt a médiában felbukkanó tartalmak mindig frissek, naprakészek, látványosak, figyelemfelkeltőek és szórakoztatóak. Ugyanakkor a közérthetőség végett az üzenetek többnyire végletesen leegyszerűsítettek, a cél az „átlagos fogyasztó” igényeinek való megfelelés. Mivel a média nagyszámú közönség figyelmére tart igényt, jellemző rá, hogy mindig a társadalom legaktuálisabb problémáival foglalkozik, és ennek megfelelően a mindenkori társadalmi milió lenyomataként is értelmezhető.

Napjainkban a médiavállalkozások számára a figyelem megragadása és megtartása jelenti a legnagyobb kihívást. Míg az elérhető csatornák és tartalmak száma exponenciálisan nő, a közönség tartalomfogyasztásra fordítható szabadideje stagnál, figyelemkoncentrációs képessége pedig csökken (Gálik – Urbán 2014). A közelmúltban végzett kutatások szerint 2021-re az átlagos fogyasztó figyelemkoncentrációs képessége 12 másodpercről mindössze 8 másodpercre szűkült. Az online média térhódításával a fogyasztók figyelemkoncentrációs jellemzői rövid idő alatt is sokat változtak: a figyelem megragadása egyre nehezebb, megtartása pedig ugyanígy egyre nagyobb kihívásnak számít.

A figyelemválság és tünetei

Az elmúlt néhány évben egyre gyakrabban kell szembesülnünk azzal a kényelmetlen ténnyel, hogy erőforrásaink végesek. Egyes szakértői vélemények szerint napjainkra éppen a figyelem vált az egyik legszűkösebb erőforrássá, ennek tükrében nem véletlen, hogy a figyelem számos szakmai közegben aktuális témává vált. A helyzetet jól jellemzi, hogy egyes szakértők szerint a szituáció mára oly mértékben vált drámaivá, hogy a figyelemválság (*attention crisis*) kifejezés használatát sem érzik túlzásnak.

A változások eredőjét a kortárs médiakörnyezet átalakulásában kell keresnünk. Az elmúlt közel húsz év fejleményei – elsősorban az online média térhódítása – számos olyan folyamatért felelősek, amelyek rövid idő alatt is a fogyasztók figyelmének, figyelemkoncentrációs képességének jelentős csökkenését eredményezték. Ezek között a tényezők között említhetjük az elérhető csatornák számának exponenciális növekedését, ami mára szinte végtelen számú felületet produkált a digitális térben. A csatornák számának növekedésével párhuzamosan a megtekinthető tartalmak mennyisége is minden elképzelést felülmúló ütemben nő szinte korlátlan számú választási lehetőséget kínálva a felhasználóknak.

Azonban a látszólag ideális helyzet a valóságban sokszor több problémát okoz, mint amennyi haszna van. A fogyasztók egyre nagyobb nyomás alá kerülnek a tartalmak áradatában, hiszen a szabadidő nem nő olyan ütemben, mint az érdekes és izgalmas tartalmak száma. A körülmények miatt egyre általánosabb tapasztalat a tartalmi dömping hatására kialakuló „tartalmi sokk” (*content shock*), illetve az ezzel összefüggésben megjelenő időnyomás, a növekvő ingerküszöb és a rövidülő figyelem. Mindez fokozódó versenyhelyzetet eredményez a médiapiacokon, ami egyelőre csak további problémákat generál.

A fent vázolt működések a klasszikus figyelemgazdaság válságát jelzik. A koncepció bukása arra a téves felfogásra vezethető vissza, miszerint létezik állandó gazdasági növekedés. A klasszikus figyelemgazdaság keretei között a fogyasztót, illetve annak figyelmét tekintik erőforrásnak, és az elmúlt évtizedekben kialakult gyakorlat ennek a figyelemnek az egyre agresszívabb kizsákmányolására épült. Ezt szolgálja a végtelen számú csatorna, az egyre több, egyre

színesebb, egyre vibrálóbb tartalmi áradat. Azonban ahogyan nincsen végtelen gazdasági növekedés, úgy a közönség kiaknázható figyelme is véges, nem beszélve az egyre gyarapodó negatív hatásokról.

A klasszikus figyelemgazdaság, vagyis a személyre szabott tömeges meggyőzés válságát olyan negatív jelenségek kísérik, mint az egyéni szinten kialakuló pszichológiai hatások (képernyőfáradtság, frusztráció, depresszió stb.), a társadalom szintjén megjelenő diszfunkciók (végletekig polarizált társadalom, morális és értékválság stb.), az adatkezelési botrányok vagy éppen az álhírek (Tari 2017). Külön említést érdemel, hogy a vizsgálatok alapján ezek a problémák elsősorban a legfiatalabb korcsoportokban jelentkeznek (Guld 2022).

Mit hozhat a jövő?

Az említett problémák a modell kifáradására utalnak, de a jelenlegi mainstream piaci trendek azt jelzik, hogy a figyelemért vívott gyilkos harc egyelőre a figyelemgazdaság klasszikus paradigmája szerint folytatódik. Emiatt a jövőben még több csatornára, még több tartalomra és az ingerküszöb további emelkedésére lehet számítani, mielőtt a rendszer végleg kifulladásra kerülne. Mindeközben a téma szakértői már olyan nyugtalanító kérdéseket feszegetnek, mint hogy van-e a figyelemnek ára, van-e még jogunk a saját figyelmünkhöz, vajon mi vagyunk-e még a figyelmünk tulajdonosai, vagy hogy védeni kell-e a figyelmünkhöz való jogokat.

A legradikálisabb nézetek szerint a jelenlegi ökoszisztéma nemcsak fenntarthatatlan, de tökéletesen etikátlan is, és a figyelemmel való kereskedelem a szervkereskedelemmel egy lapon kerül említésre, a szakmai diskurzusban pedig olyan fogalmakkal találkozhatunk, mint a figyelembányászat, a figyelemgyarmatosítás vagy a figyelemmérnökök térnyerése (Ruddock 2015). Az még nem látszik pontosan, hogy mit hoz a jövő, de az már most is bizonyos, a figyelem továbbra is az egyik legértékesebb árucikk marad. Ugyanígy lényeges az a felismerés is, hogy az említett negatív hatások éppen a digitális nemzedékek, az Alfa és Z generációk körében akumulálódnak, ami a médiajártasság és médiatudatosság fejlesztését mára megkerülhetetlen problémává teszik.

Felhasznált irodalom

CROGAN, P. – KINSLEY, S. 2012. Paying attention: Towards a critique of the attention economy. *Culture Machine*, 2012/13 (29), 2–29.

ELLIOTT, A. 1996. *Subject to Ourselves*. Oxford, Polity Pres.

GÁLIK M. – URBÁN Á. 2014. *Médiagazdaságtan*. Budapest, Akadémiai Kiadó.

GRIPSRUD, J. 2007. *Médiakultúra, médiatársadalom*. Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó.

GULD Á. 2022. *A Z generáció médiahasználata*. Budapest, Libri.

KELLNER, D. 1995. *Media Culture*. New York, Routledge.

RUDDOCK, A. 2015. *Ifjúság és média*. Budapest, Wolters Kluwer.

TARI, A. 2017. *Bátor generációk - Szorongók tehát vagyok*. Budapest, Tercium.

Dr. Guld Ádám

médiakutató, kommunikációs szakember

egyetemi docens

Pécsi Tudományegyetem

Önálló tájékozódás megbízható forrásból: az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szolgáltatásai pedagógusoknak

Lépten-nyomon az a benyomásunk, hogy manapság minden digitális: *digitális* írástudás – ... jóllét – ... kor – ... kultúra – ... lét – ... oktatás – ... tér.

Felkapjuk még a fejünket egy újabb hasonló szókapcsolat esetén? Mitől digitális? Miben különbözik a nem digitális párjától? Lehetséges, hogy ezek már automatikusan illeszkednek passzív szókészletünkbe. Elképzelhető, hogy a „digitális” túlzott használata miatt lemondunk a rendszerbe illesztés igényéről? És lehet mindez zavaró? „A digitális ökoszisztéma pillérei a digitális infrastruktúra, a digitális kompetenciák, a digitális gazdaság és a digitális állam.”

(<https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/digitalis-okoszisztema/>)

Be kell látnunk, szinte elkerülhetetlen, hogy félretegyük a terminológiai szabatoság utáni vágyunkat, megengedőbb viszonyulást tanúsítsunk e jelenség iránt, és mi magunk is használjuk ezt a nyelvi megoldást. Például: túlzás nélkül állítható, hogy ma már valamennyi pedagógus szakmai munkáját meghatározó körülmény a *digitális tér*.

Napjainkban – akár a járványhelyzet okozta tapasztalatok birtokában – senki nem vitatja már, hogy a digitális eszközök változásokat indítottak el az oktatásban. A folyamat végeláthatatlannak tűnik. Közös cél, hogy a pedagógusok ne kényszerűen, hanem a szükséges mértékben beavatott szakemberként használhassák a „digitális lét” lehetőségeit. Kifejezetten szakmai közösségük számára ezért e tárgykörben készült tartalmak, tanulmányok egész sora látott napvilágot az elmúlt években az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (OPKM) Könyv és Nevelés (<https://folyoiratok.oh.gov.hu/>) című folyóiratának – digitális – lapszámaiban.

The screenshot shows a web browser window with the URL folyoiratok.oh.gov.hu/konyv-es-neveles/nyelvhasznalat-az-online-tanoran-tanari-interjuk-tukreben. The page header includes the logo 'PEDAGÓGIAI FOLYÓIRATOK' and navigation links: 'ÚJ KÖZNEVELÉS', 'ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE', 'EDUCATIO', 'KÖNYV ÉS NEVELÉS', and 'MIKKAMAKKA'. The main content area features a green background with a large 'KN' logo and the article title 'Nyelvhasználat az online tanórán tanári interjúk tükrében' by Author HOLLÓY ZSOLT. Below the title, it says 'b1. BEVEZETÉS'.

<https://folyoiratok.oh.gov.hu/konyv-es-neveles>

Mivel a folyóirat tematikája a könyvtárügy és a nevelésügy közös területét öleli fel, így természetes módon foglalkozik az információs műveltség és a digitális kompetencia kérdéseivel is.

Mielőtt rátekintenénk a szóban forgó írásokra, kiindulásként pillantsunk rá az OPKM alapszolgáltatására. Mint szakkönyvtár az a célja, hogy az e területen született kiadványokat,

publikációkat ésszerű, áttekinthető csoportosításban kínálja az érdeklődő pedagógusok számára. Lássuk, milyen megoldást alkalmaz ebben a szinte mindent elárasztó digitális világban. Az eszköz a Magyar Pedagógiai Tárgyszójegyzék, mely megegyezés alapján kiválasztott kifejezéseket – tárgyszavakat – tartalmaz. A digitális témakörben jelen pillanatban alkalmazott tárgyszavak a következők: digitális kompetencia, digitális kultúra tanítása, digitális kultúra tantárgy, digitális pedagógia, digitális tananyag, digitális tanulási környezet. Az egyes kiadványok, publikációk

WebOPAC	
Kezdőoldal Keresés Böngészés Tárgyszójegyzék Tezaurusz	digitális kompetencia → OPAC (402) ←
	SZ: 75; 724.3
	digitális kultúra tanítása → OPAC (1)
	SZ: 521.2
	digitális kultúra tantárgy → OPAC (31)
	LM: informatika tantárgy
	SZ: 513
	digitális pedagógia → OPAC (149)
SZ: 621	
digitális számítógép	
L: számítógép	
digitális tananyag → OPAC (370)	
H: elektronikus tananyag	
SZ: 501	
digitális tanulási környezet → OPAC (953)	
H: virtuális tanulási környezet	
elektronikus tanulási környezet	
SZ: 55	

egységes szemlélet alapján kapják meg e kifejezések valamelyikét, így kínál az online elérhető katalógus áttekinthető méretű halmazokat a felhasználók számára.

https://opac.opkm.hu/pages/modules/opac/mpt.php?csrf_token=1721738674&l=dig%24

A zárójelben szereplő számok a tárgyszóhoz tartozó bibliográfiai tételeket, azaz kiadványokat számszerűsítik. Összefoglalva: a téma iránt érdeklődve célszerű ebből az irányból indítani a tájékozódást, keresést.

Végezetül térjünk vissza a Könyv és Nevelés írásaihoz, tanulmányaihoz! Az alábbiakban a folyóirat elmúlt bő évtized alatt (vagyis 2013-2024 között) megjelentetett azon publikációinak listáját közöljük, amelyek a „digitális” témakörben születtek. Időrendi sorrendben szerepelnek az egyes szerzők, címek, megjelenési adatok, valamint az adott publikációhoz vezető link – könnyű elidőzni így a kiválasztott publikációnál.

A témakínálat széles: legyen szó tudományos ismeretterjesztésről vagy tankönyvekről, adott tantárgy oktatásáról. A publikációkon egységesen végigvonul a digitális kor által teremtett új feltételek módszeres vizsgálata. Mivel szakpublikációkról van szó, valamennyi írás kötelező része a megnevezési, terminológiai kérdések módszeres, szakszerű tárgyalása.

Karvalics László, Z.:

Tudományos ismeretterjesztés, tudomány és digitális kultúra

In: Könyv és Nevelés, 15. 3. 2013. - 80-85. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00007/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2013_3_11.pdf

Eszenyiné Borbély Mária:

A digitális írástudás nemzetközi összehasonlítása

In: Könyv és Nevelés, 15. 4. 2013. - 20-35. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00008/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2013_4_04.pdf

Lengyelne Molnár Tünde:

Az információs és kommunikációs technológiák mint a tanulástámogató rendszer

In: Könyv és Nevelés, 16. 1. 2014. - 86-95. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00019/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2014_1_086-095.pdf

Hülber László - Lévai Dóra - Ollé János:

Út az új generációs digitális tankönyvek megvalósításához

In: Könyv és Nevelés, 17. 1. 2015. - 67-89. p.

http://epa.niif.hu/03300/03300/00023/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2015_1_067-089.pdf

Pallos Zsuzsanna:

Olvasásmotiváció, e-könyv az iskolában, a közkönyvtárban és az e-könyv-kereskedelemben

In: Könyv és Nevelés, 18. 2. 2016. - 7-21. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00002/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2016_2_007-021.pdf

Kovács Edina:

Net! Mindenekfelett? : kompetenciák a digitális univerzumban

In: Könyv és Nevelés, 18. 4. 2016. - 117-123. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00004/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2016_4_117-123.pdf

Janurikné Soltész Erika:

Az e-learning szakmai közössége - egy jól használható honlap <http://elearningindustry.com/>

In: Könyv és Nevelés, 19. 3. 2017. - 122-126. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00011/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2017_3_122-126.pdf

Eszenyiné Borbély Mária - Szálku Tibor:

Gazdaságinformatikus hallgatók mint a digitális világ munkavállalói

In: Könyv és Nevelés, 21. 2. 2019. - 7-22. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00028/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2019_2_007-022.pdf

Csekő Györgyi:

Rendhagyó tanulmány a magyar irodalom online oktatásáról

In: Könyv és Nevelés, 23. 1. 2021. - 113-151. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00033/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2021_1_113-151.pdf

Fodor János:

Műveltség és digitális kompetenciák

In: Könyv és Nevelés, 23. 4. 2021. - 47-56. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00035/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2021_4_047-056.pdf

Fábián László:

Oktatás, médiaoktatás, médiaműveltség - stratégiaalkotás

In: Könyv és Nevelés, 24. 1. 2022. - 61-78. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00036/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2022_1_061-078.pdf

Hollóy Zsolt:

Nyelvhasználat az online tanórán tanári interjúk tükrében

In: Könyv és Nevelés, 24. 1. 2022. - 79-97. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00036/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2022_1_079-097.pdf

Racskó Réka:

A digitális transzformáció aktuális trendjei : a technológiai innovációk integrálásának sajátosságai és új irányai

In: Könyv és Nevelés, 31. 2. 2023. - 124-147. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00039/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2023_2_124-147.pdf

Lengyelne Molnár Tünde - Balla Georgina - Esztelecki Péter - Szabó Emília - Ujhelyi Gábor:

ChatGPT az oktatásban

In: Könyv és Nevelés, 31. 2. 2023. - 109-123. p.

https://epa.oszk.hu/03300/03300/00039/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2023_2_109-123.pdf

Célunk az is, hogy az olvasót arra ösztönözzük, vegye újból használatba – tájékozottságának naprakészen tartása érdekében – az OPKM online katalógusát (<https://opac.opkm.hu/pages/modules/opac/opac.php?fn=ss>). A fenti felsorolásnál ezért nem szerepelnek az előzetesen ismertetett tárgyszavak – azok szemügyre vételéhez az online katalógus kínál lehetőséget.

Szerző: Karvalics László, Z. ;
Cím és szerző: Tudományos ismeretterjesztés, tudomány és digitális kultúra / Z. Karvalics László
Folyóirat: Könyv és Nevelés
Megjelenés: 15. 3. 2013. - 80-85. p.
Terjedelem: 6
Megjegyzés: Bibliogr. a jegyzetekben
Nyelv: hun
Tárgyszavak: ismeretterjesztés ; tudomány ; internet ; digitális kompetencia ;
Szakcsoport: 111
👉 A cikk szövege
Raktári jelzet: 712.303
Leltári szám: C365 13 003 80 Tudományos **Példányadatok**

Amennyiben továbblépésként a „digitális kompetencia” tárgyszót választjuk, lépésről lépésre (kattintásról kattintásra) tárulnak fel majd a különböző kiadványok, továbblépési pontok. Olyan kiadványokhoz érkezünk el, amelyek ellenőrzötten, valóban érdemben tárgyalják az adott témát.

Tamás Kincső

könyvtáros
Országos Pedagógiai
Könyvtár és Múzeum

Az MI jövője:

Egy Nemzetközi Mesterséges Intelligencia Olimpián részt vett diák (Lehotai Gergely) és igazgatója (Ritter Attila) szemszögéből

LG: A mesterséges intelligencia (artificial intelligence, AI, Magyarországon MI) nem csupán egy újabb technológiai trend, hanem egy „felforgató technológia”, amely alapjaiban változtatja meg életünk minden területét. Hasonlóan a gőzgéphez, az MI is olyan átalakulást indít, amely radikálisan formálja át a társadalmat és a gazdaságot, méghozzá sokkal gyorsabb ütemben. Az informatika kulcsszerepet játszik ebben a fejlődésben, hiszen az MI egy hatékony eszköztár, amelynek megértése és alkalmazása különösen fontos a fiatal generáció számára. Idén részt vehettem az első Nemzetközi Mesterséges Intelligencia Olimpián (IOAI), ahol első kézből tapasztaltam meg, milyen lehetőségeket és kihívásokat tartogat számunkra ez az új korszak.

Forrás: pixabay

Az MI napjainkban

Az MI már most meghatározó szerepet játszik olyan területeken, mint a természetes nyelvfeldolgozás (például fordítás), az algoritmikus kereskedés (például a tőzsde), az önvezető autók, valamint a modern egészségügyi diagnosztika, és olyan hétköznapi alkalmazásokban is, mint a személyi asszisztensek vagy az online keresések. Bár ezek az innovációk jelentős előrelépést jelentenek, komoly viták övezik őket, különösen a jogi szabályozások és a társadalmi elfogadás terén. Egyesek szerint a jogszabályok túlságosan tág teret engednek a mesterséges intelligenciának, ami súlyos kockázatokat rejt magában. Például az önvezető autók esetében a statisztikák azt mutatják, hogy míg az MI jobban teljesít, mint az átlagos sofőr, bizonyos helyzetekben még mindig rossz döntéseket hozhat. Ezért, bár a közúti balesetek száma csökkenthető az MI segítségével, a kevesebb, de súlyosabb balesetek kérdése, valamint a jogi felelősség továbbra is megoldásra váró problémák.

Hogyan segíti az MI a diákokat a mindennapokban?

Az MI számos eszközt kínál a diákok számára, amelyek megkönnyítik a tanulást. Programozás közben a segédeszközök azonnal jelezhetik a hibákat, így gyorsabban tanulhatnak. Nyelvtanuláshoz a nyelvi modellek, mint a ChatGPT, valós idejű beszélgetést biztosítanak, ami hatalmas segítség lehet. Az MI képes hosszabb szövegek elemzésére, a lényeg kiemelésére, vagy akár egy prezentációs vázlat gyors elkészítésére is. Ezek az eszközök hatékonyabbá teszik a tanulási folyamatot és kreatívabb megoldásokat eredményeznek.

Személyes tapasztalatok és felkészülés az IOAI-ra

A csapatokat egy válogatóversenyen választották ki, amit felkészítő foglalkozások előztek meg. Az olimpia otthoni fordulója 6 hétig tartott és három fő témát járt körül: gépi tanulás, nyelvfeldolgozás és gépi látás. Ezeken a területeken rengeteget tanultunk, amelynek eredményeképp a Bulgáriában rendezett döntőn sikeresen szerepeltünk. A másik magyar csapat 6. helyen végzett, a mi csapatunk pedig az 5. helyen, két ezüstérmel nyerve az országnak. Az olimpia legértékesebb hozadékaként azonban azokra a pótolhatatlan új kapcsolatokra tekintek, amelyeket a többi résztvevővel, csapatvezetőkkel és szervezőkkel építhettünk ki.

Miért fontos az MI a középiskolában?

RA: Egy iskolaigazgató sok mindenre lehet büszke, mégis úgy érzem, hogy a legnagyobb örömet tanítványaim sikere jelenti számomra. Gergely szerényen hallgatott arról, hogy az IOAI-on elért sikere mellett kategóriájában az Arany Dániel Matematikaverseny országos döntőjét is megnyerte idén, sőt a Nemes Tihamér Nemzetközi Informatikai Tanulmányi Versenyen is kiemelkedő eredményeket ért el. Így Gergelyben a személyes és a mesterséges intelligencia alkalmazása természetes módon kapcsolódik össze.

Mégis, miért lehet egy gimnázium számára fontos az MI, az arról való gondolkodás, és az iskolai felhasználhatóságára való törekvés? Mondhatnánk azt is, mi dolgunk vele, nem erre kell tanítanunk, irányítanunk tanítványainkat.

Kicsit mostohán kezeljük mi, tanárok a pedagógiai tanulmányainkat, nem is nagyon ismerjük a rég elsajátított ismereteket, hiszen vagy a vérünkben van, vagy az anyatejjel szívtuk magunkba – tanulni nem nagyon szerettük. Ezek után nem csoda, hogy a közvélekedés nem tartja igazi tudománynak azt.

Talán érdemes megvizsgálnunk a kognitív taxonómiák közül a legismertebbet, a Bloom féle taxonómiát, illetve annak gondolkodási szintjeit:

Ismeret: képes tényeket, fogalmakat, módszereket, szabályokat felismerni vagy felidézni.

Megértés: megérti, amit közöltek vele, fel tudja használni a közlés tartalmát anélkül, hogy másfajta tartalommal hozná kapcsolatba.

Alkalmazás (ismeret): képes az elméleti ismereteket, szabályokat, elveket, módszereket konkrét és sajátos esetekben használni.

Eddig meglennénk józan paraszti ésszel is. Ám a gondolkodási műveleteknek léteznek magasabb szintjei is:

Elemzés (analízis): képes az adott tartalmat összetevőire, elemeire, részeire bontani.

Egybefoglalás (szintézis): amikor képes az elemekkel, részekkel dolgozni és összerakni ezeket egy egészé, képes egy új modellt vagy struktúrát létrehozni.

Értékelés: képes mennyiségi és minőségi ítéleteket alkotni arról, hogy anyagok és módszerek mennyiben tesznek eleget a kritériumoknak – kritikai gondolkodás.

Ez utóbbi legmagasabb szintnél a következő kérdéseket szoktuk feltenni:

- Egyetértesz-e...?
- Mit gondolsz...?
- Mi a legfontosabb...?
- Hogyan rangsorolnád...?
- Hogyan döntenél...?
- Milyen feltételeket szabnál...?

A kiadott feladatok a következő hívószavakkal szoktak kezdődni:

- Döntsd el...!
- Ítéld meg...!
- Értékelj...!
- Becsüld fel...!
- Bizonyítsd be...!
- Rangsorold...!

Miután mindenki megválaszolhatja egyértelműen, hogy a 4 magasabb szintű gondolkodási mód elsajátításáról nem mondhatunk le a középiskolában (nézzük csak a magyar középszintű érettségit), az MI használatát nem kerülni és tiltani kellene, hanem használatának helyes alkalmazására kellene nevelni tanítványainkat a középiskolai tanítás folyamatában.

Ehhez a kollégáknak is tisztában kellene lenni az alapjaival, és legalább egyik mai alkalmazási formájával, a széles körű ChatGPT használatával. Ennek a megismertetése, a pedagógusok félelmének és feszültségének feloldása vezetői feladat. Igen, lehet félni, hogy egyes dolgozatok ennek segítségével születnek (ahogy eddig az internetes keresés lehetőségeit is alkalmazták a diákok), de lehet olyan feladatot is kijelölni, ami direkt ennek az alkalmazását követelné meg. A cél az, hogy megtanulják, hogy hogyan kell jó kereső szavakat és pontos utasításokat megadni, annak érdekében, hogy jó vázlat vagy fogalmazás szülessen a végén. Ha valaki elkezdi használni a ChatGPT alkalmazást, akkor az először beírt kifejezések kidobnak egy elsődleges javaslatot, ennek ismeretében lehet újabb finomított, és pontosított kifejezéseket megadni az alkalmazásnak. Így egyre pontosabb, jobb, vázlatok születhetnek, amik segíthetik, inspirálhatják a használót a végső szöveg megalkotásában. De hát nem ez a tanítás lényege?

Ez az egyik terület, ahol a tanár a látszólagos főszereplőből mellékszereplővé válhat és a tanulást vezénylő, információt osztó, közvetítő szerepből tanulást segítő, irányító partnerévé lehet tanítványainak.

Ha valaki kételkedne a leírtakban, akkor írja be a ChatGPT-be, hogy „Bloom féle taxonómia alkalmazása a középiskolai oktatásban”, és meggyőződhet az előzőekben leírtakról.

Kitekintés: Az MI jövője, a fiatalok és tanáraik szerepe ebben

LG: Az MI fejlődése két fő irányt vehet. Az optimistább kutatók szerint az exponenciális fejlődés folytatódik, és egy intelligencia szingularitás jöhet létre. Mások szerint az elérhető adatok korlátai lelassítják a fejlődést, így az emberi intelligencia szintjét talán sosem érjük el. Bárhogy is alakul, azok, akik képesek alkalmazkodni, hasznot húzhatnak ebből a technológiából.

Fiatalként különösen fontos, hogy lépést tartsunk a fejlődéssel és a technológiai élvonalban maradjunk. Az MI jövője a mi kezünkben van és az, hogy hogyan formáljuk azt, a hozzáállásunktól és képességeinktől függ. Amit most tanulunk és amennyire nyitottak vagyunk a technológiai újításokra, meghatározza, milyen világban fogunk élni. Ez a verseny számomra nemcsak egy megmérettetés volt, hanem egy útmutató arra, hogy mi mindent érhetünk el, ha okosan és bátran használjuk az intelligencia erejét – akár emberi, akár mesterséges formában.

RA: Azt is mondhatom, hogy egyetértek az előttem szólóval. De tanárként az is feladatunk, hogy támogassuk és óvjuk tanítványainkat, ehhez pedig nekünk is lépést kell tartanunk a fejlődéssel, de már nem előttük járva, hanem a bölcsék mosolyával és tudásával kell nyesegetnünk az esetleges, de majdan biztosan kinövő vadhajtsaikat. A bölcs kertész türelmével, okosságával, tudásával kell mérlegelnünk, hogy melyik ágat kell meghagynunk, ápolnunk, és melyiket kell tőlünk kimetszenünk. Arra nagyon kell vigyázni, hogy valóban csak a vadhajtsát metsszük ki! Ez az igazi művészet, sőt tanári felelősség!

Ritter Attila

igazgató

és

Lehotai Gergely

tanuló

Pécsi Janus Pannonius
Gimnázium

Nyomkodom, tehát tanulok

Varró Dániel sms versének szellemes sorát¹ tovább alakítva született meg az írás címe, mely a digitális eszközhasználat és a tanórai produktivitás kapcsolatának néhány jellemzőjére fókuszál. Írásom első részében a digitális eszközhasználat, azon belül is a mobiltechnológia tanórai alkalmazásával kapcsolatos kutatási eredményeket, majd A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium okoseszközhasználati intézményi implementációját mutatom be röviden.

Eszköz/taneszköz

Mindennapjaink dinamikusan változó és fejlődő digitális környezete visszatükröződik a tantermekben, annak minden fényével és árnyoldalával együtt.

Aktuális kérdés, hogyan kezelje az iskola és a pedagógus a digitális és hordozható okoseszközök, leginkább a mobiltelefonok iskolai jelenlétét, (egyes diskurzusokban) azt a problémaként megfogalmazott helyzetet, hogy a tanulók figyelméért az eszközökkel kell versenyeznie a pedagógusnak.

Bonyolítja a megoldást, hogy a tanulói figyelem elnyeréséhez éppen a mobileszközök módszertanilag megalapozott és szakszerű alkalmazása lehet az egyik hatékony eszköz a pedagógusok kezében.

Nem kérdés, hogy a mobiltechnológia iskolai megjelenése kihívásokat állít a felhasználók elé, ugyanis a hétköznapokban inkább tartalomfogyasztásra használt eszközöknek egy másféle, a tanulási folyamatot támogató szerepben kell megjeleníteniük a tanteremben, azaz sokkal inkább oktatástechnológiai eszközként érdemes tekintenünk rá.

Annak a megfogalmazására kell tehát törekednünk, hogy milyen módon lehet integrálni az eszköz fejlett multimediális funkcióit a tanítási-tanulási folyamatokban, továbbá milyen edukációs feladata, szerepe lehet az iskolának a digitális eszközhasználattal kapcsolatban.

Mobiltechnológia kutatások

Számos kutatás foglalkozik a digitális eszközök, azon belül is a mobiltechnológia tanórai alkalmazásával. A vizsgálati eredmények arról számolnak be, hogy a hagyományos, egycsatornás ismeretközvetítés helyett a mobiltechnológia használatával szervezett tanórai munka több kontextus egyidejű használatán alapuló információszerzésre épül, így a tanulási folyamat szerves részévé teszi a tartalmi és szociális interakciókat (Bernacki, 2020).

A vizsgálatok a tanulási folyamatok egyik fontos jellemzőjeként azonosítják a feladatorientált és tevékenységközpontú tanulói munkát (Katona et al., 2020), valamint a társas interakciót is (Afikah et al., 2022). Ez utóbbi esetben, az eszköz segítségével a tanulók folyamatos kapcsolatban állnak egymással, az oktatóval és a különböző információforrásokkal. Ezek az együttműködésre épülő tanulási formák pozitívan befolyásolják a tanulási folyamat minőségét (Bernacki, 2020).

A tanulói motiváció erősítése, a tanulási folyamatokat támogató attitűdök kialakítása, valamint az új technológiákat használó tanulók és pedagógusok pozitív tapasztalatai megerősítik, hogy a különböző technológiai újítások a tanítási-tanulási folyamatok hatékony támogatóiként jelennek meg az oktatásban (Czékmán, 2023; Kongsgården & Krumsvik, 2016).

¹ „Nyomkodom, tehát vagyok”

Az eszközök tartalomfogyasztásra használt általános funkciói mellett a pedagógusok megfelelő tervezéssel aktivitásra és tanórai bevonódásra ösztönözhetik a tanulókat, tevékeny részeseivé téve őket a tanítási-tanulási folyamatoknak.

A tudományos eredmények tükrében nem arra kell tehát választ keresnünk, hogy hasznos-e a digitális technológia iskolai megjelenése, hanem arra, hogyan tudjuk a technológia iskolai jelenlétét hatékonyan felhasználni a pedagógiai munka során.

A hátránykompenzáció eszköze

Kiváló terepe a digitális eszközhasználat iskolai és tanórai alkalmazásának az Alsószentmártonban „második esély” iskolaként működő A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium és Általános Iskola (TKBG) oktatási programja, melynek célja, hogy másodlagos szocializációs színtérként olyan erőteret hozzon létre, amely a jelentős szocioökonómiai hátrányok ellenére az iskolában tartja a tanulókat, és sikeres tanulmányi előmenetelhez, iskolai végzettség megszerzéséhez segíti őket. Ennek a törekvésnek egyik eleme, hogy az intézmény a legkorszerűbb oktatástechnológiai eszközök és módszertan alkalmazásával szervezi a tanítás-tanulás folyamatait.

A digitális eszközhasználat iskolai megjelenésével foglalkozó elemzések kevésbé hangsúlyos eleme a hátrányos helyzetű tanulók körében alkalmazott módszerek és eszközök támogató funkcióinak vizsgálata, azonban ez is fontos szempontja lehet a mobiltechnológia, mint oktatástechnológiai eszköz alkalmazásának.

A hátrányos helyzetű tanulók iskolai kudarcai nem függetleníthetők a hátrányokat előidéző szocioökonómiai jellemzőktől, de több kutatás is kiemeli, hogy az iskolai klíma megfelelő kialakítása (Buda et al., 2019), valamint a korszerű eszközhasználat (Barnucz & Fónai, 2020) hatékony módja lehet a hátránykompenzációnak. A TKBG eredményes oktatási gyakorlatába az évek során mélyen beágyazódott a hordozható digitális eszközök, pontosabban a táblagépek használata, tanórai alkalmazásuk kedveltségét és hatékonyságát az intézményben végzett felmérések megerősítik.

A Gimnázium először 2015-ben, egy TÁMOP pályázat keretében jutott 12 darab táblagéphez, később az iskola fokozatosan, saját forrásából tovább bővítette eszközparkját, 2020-tól pedig az intézmény minden nappali tagozatos gimnáziumi tanulója névre szóló eszközt használhat a tanórai munka során.

Forrás: pixabay

Az intézményi innováció az eszközhasználat lehetősége mellett kiterjedt a zavartalan működtetéshez szükséges infrastruktúra kialakítására, az eszközök hálózatban állnak egymással, vezeték nélküli internetre csatlakoznak, valamint a tabletek tároló- és töltőszekrénye az órai munkához könnyen elérhető helyen került kialakításra.

Az eszközhasználat jó gyakorlatainak kialakításában az intézményi erőfeszítések mellett fontos tényező volt a pedagógusi innovációk, továbbképzések támogatása is, így az eszközök tanórai alkalmazása során kialakultak azok a módszertani megfontolások, rutinok, amelyek jó gyakorlatokként segítik a pedagógiai munkát.

Szenzációfaktorát elveszítve a mindennapi produktív szolgáltatásba állított online játékos kvízek, egyéni, vagy csoportos vetélkedők és tesztek jól működnek a ráhangolódás, vagy a tanórai reflexió szakaszában, a különböző készségfejlesztő alkalmazások az azonnali visszajelzésekkel és a fejlesztő funkciókkal pedig hasznos kiegészítői egy-egy tanórának.

Az előbbi, programalapúnak is nevezhető alkalmazások mellett olyan alkotótevékenység-alapú munkára is alkalmasak a digitális eszközök, melyek a NAT 2020 által meghatározott tanulói kompetenciaterületek erősödését is elősegítik a különböző ismeretek, készségek és attitűdök együttes használata során, mint az interaktivitást lehetővé tevő, információszerzést és kreatív feldolgozást igénylő komplex gyakorlatok.

A pedagógusi tapasztalatok a pozitív tanulási motiváció mellett kiemelik, hogy a mobileszközök használatával olyan ismeretek elsajátítása is támogatható, melyek a tanulók továbbtanulása, vagy munkavállalása során nélkülözhetetlenek. A teljesség igénye nélkül említhetők ezek között az emailek kezelése, linkek csatolása, releváns információk keresése a különböző internetes források között, regisztrációs és bejelentkezési folyamatok megismerése, az online kommunikációs etiketben való jártasság kialakítása.

Nyomkodom, és tanulok

Habár a mindennapjainkat átszövő és átalakító digitalizáció alapvető változásokat hozott életünkben, és ezt nevezhetjük forradalminak is, de az iskolai okoseszközhasználat megjelenése és alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatokban inkább az oktatástechnológiai eszközök evolúciós állomásának tekinthető. Hatékonyságra törekvő használata az iskolában tervezőmunkát követel, és nem csak a diákok részéről igényel tanulást. A hétköznapiakban is használt digitális eszközök oktatástechnológiai adaptációja esetén különösen igaz, hogy az alkalmazott technológia a felhasználásának módjában nyeri el értelmét, és tölti be funkcióját.

Irodalom

Afikah, A., Astuti, S. R. D., Suyanta, S., Jumadi, J., & Rohaeti, E. (2022). Mobile Learning in Science Education to Improve Higher-Order Thinking Skills (HOTS) and Communication Skills: A Systematic Review. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*, 13(7). <https://doi.org/10.14569/ijacsa.2022.0130782>

Bernacki, M. L., Greene, J. A., & Crompton, H. (2019). Mobile Technology, Learning, and Achievement: Advances in Understanding and Measuring the Role of Mobile Technology in Education. *Contemporary Educational Psychology*, 60(1), 101827. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2019.101827>

Buda, M., Pásku, J., Tünde, P., & Abari, K. (2019). Tények és tévhitek a hátrányos helyzetről egy új kutatás tükrében. *Iskolakultúra*, 29(8), 68–93. <https://doi.org/10.14232/iskkult.2019.8.68> (2024.07.24.)

Czékmán, B. (2023): *Tabletek az iskolában*, Debreceni Egyetemi Kiadó

Katona, N., Konrád, Á., Perlusz, A., Polányi, V., Porogi, A. & Sisa, P. (2020): A tanulás és tanítás súlypontjai- szempontok a korszerű tanításhoz és tanuláshoz <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/a-tanulas-s-tanitas-sulypontjai.pdf> (2024.07.13.)

Kongsgården, P., & Krumsvik, R. J. (2016). Use of tablets in primary and secondary school - a case study. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 10(04), 248–270. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-943x-2016-04-03> (2024.07.20.)

Sinkovics Ádám

igazgatóhelyettes
magyar- filozófia szakos tanár
A Tan Kapuja Buddhista Gimnázium

Válogassunk bátran, kedvünk szerint a digitális svédasztalról!

Az oktatás digitális forradalma az elmúlt évtizedekben óriási változásokat hozott az iskolákban. A technológia beépíthető a tanítási-tanulási folyamatokba, ezzel új lehetőségeket kínálva mind a tanárok, mind a diákok számára.

Fő célom az, hogy bátorítsam azokat a kollégákat, akik még nem készítették digitális feladatot, nem használtak a tanítást-tanulást támogató online platformokat. Célom, hogy támogassam azokat a pedagógusokat, akik már jól haladnak, több sikert értek el egy-egy általuk használt vagy megalkotott digitális feladat során. Szeretném mindenkiben megerősíteni azt, hogy igenis hasznosak és fontosak a digitális eszközök, online platformok szerepe a tanítási folyamatban. Digitális szaktanácsadóként értéknek tekintem, ha a pedagógusok élnek az IKT-s eszközök és online platformok használatának lehetőségével. Örülök, ha mernek segítséget kérni, és ha büszkék saját sikereikre e téren.

Egy-egy digitális eszközzel támogatott óra tervezésénél fontos figyelembe venni a pedagógus tantárgyát, az egyéni hozzáállását, az osztályterem IKT-s eszközeinek lehetőségeit, a tanulók meglévő és fejlesztendő digitális kompetenciáját. Nagy örömmre szolgál, hogy a szaktanácsadás folyamán egyre több olyan pedagógussal találkozom, aki már él ezekkel a lehetőségekkel.

Úgy gondolom, ha a pedagógus elhatározza, kipróbálja ezeket a lehetőségeket és megkeresi azt, aki támogatja és segíti, előbb-utóbb biztosan sikert ér el. Bátorító lehet egy szaktanácsadó vagy egy kolléga. Bátorító lehet egy hallgató, aki gyakorlatát tölti az intézményben. Ha az iskola fogad tanárképzőn utolsó évét és egyben összefüggő gyakorlatát töltő hallgatót, mindenképpen ajánlom a digitális feladatok létrehozásába bevonni. Pedagógusként is segítség, és a hallgatónak is tapasztalatszerzés.

A hagyományos értékelési módszer nem minden esetben képes önálló tanulásra hangolni a diákokat, ezt be kell látnunk. Érezzük mindannyian, szükség van egy olyan lehetőségre, módszerre, amivel sikeresen tudjuk motiválni a tanulóinkat. Az eszközök a kezünkben vannak. Használunk kell őket. Hiszek benne, hogy a játékosabb értékelési módszer motiváltabbá teheti a tanulókat. Tudom, ilyenkor főleg a középiskolai tanárok sóhajtanak fel: de hogy lesz ebből érettségi? A felső tagozatos kollégák kérdését is hallom: hogy lesz ebből felvételi? Hallani vélem az alsós tanítókat is: hogyan tanulnak meg írni, olvasni?

Senki sem várja el, hogy állandóan digitális eszközöket használjunk a tanítás során minden tantárgynál. Saját magunk szabjuk meg az arányt. A digitális lehetőségek, platformok előttünk vannak. Úgy kell ezt elképzelni, mint egy bőségesen megterített svédasztalt, egy úgynevezett „digitális svédasztalt”. Ebből nekünk kell válogatnunk, megtalálnunk azt, ami tetszik, amit tudunk használni, amit szívesen kipróbálnánk. Válogassunk bátran a digitális tartalmakból és szolgáltatásokból saját személyiségünkhöz és diákjaink igényeihez igazítva.

Tisztában vagyok vele, hogy a digitális feladatok megalkotása plusz időt ró a pedagógusokra. Azonban kétféle lehetőség van. Egyik, hogy a már mások által elkészített, szabadon felhasználható feladatbankból választunk. Ilyenkor csak arra kell figyelni, hogy a feladatbank eredeti szerzője ehhez hozzájárulását adja. Javaslom a Nemzeti Köznevelési Portál tantárgyanként, évfolyamokra lebontott feladatait (www.nkp.hu). Itt önellenőrzést is tarthatnak a tanulók,

de van példa csoportmunkára is. Másik lehetőség, hogy belevágunk és elkészítjük a gyakoroltató feladatokat, majd azt máskor is fel tudjuk használni.

Minden digitális lehetőség igénybevétele előtt a pedagógusnak át kell gondolnia, mit, milyen célra szeretne használni. Figyelembe kell vennie a lehetőségeket is (tablet, laptop, okospanel, internet stb.) A felső tagozat és a középiskola több évfolyamán a tavalyi tanév végéig hordozható számítógépet kaptak a tanulók az államtól. Érdemes ezeket az eszközökkel is tervezni.

Olykor megesik egy pedagógussal, hogy egy tanulója egymás után az ötödik egyesét szerzi témazáró dolgozatok, röpdolgozatok során. Ilyenkor elgondolkodunk, mi lehet a kudarc oka, reflektíven átgondoljuk, mit tudunk neki segíteni. Segítség lehet az egyénre szabott gyakoroltató, felzárkóztató feladat, digitálisan is. Nyomon követhetjük, mi lehet a gond, hogyan tudunk mi, pedagógusok segíteni neki. Az állandó egyesekkel nem fogjuk a motivációt a tanulás felé fenntartani. Ugyanígy van ez a tehetségfejlesztés területén is. Ha érzékeljük, hogy van olyan tanuló, aki egy bizonyos témában érdeklődőbb, tehetségesebb, tudunk neki plusz feladatot adni digitálisan is. Ajánlom a szerintem már többek által jól ismert Kahoot!-ot, Quizizz-t, LearningApps-et.

Jó tudni, hogy a papíron összeállított feladatsor nem mindenáron adaptálható egy digitális mérőfelületre. Például: egy előre elkészített, papírra nyomtatott témazáró dolgozat kérdéseinek begépelése nem elég egy Redmenta feladatba, nem biztos, hogy hiteles értékest kapunk. Mérésmódszertani szempontok alapján át kell nézni, mielőtt használjuk.

A digitális eszközök használata az oktatásban a mai világban nem csak egy trend, hanem igen hasznos lehet a tehetségfejlesztésben, a lemorzsolódás megelőzésében és nem utolsósorban az SNI-tanulók megsegítésében. Felső tagozaton, középiskolában a tanulók nagy része rendelkezik saját okostelefonnal. Használják is szívesen. A Kréta felületen elérhető Digitális Kollaborációs Tér pedig kitűnően alkalmas arra, hogy ott a leckét, a plusz feladatot, a fejlesztő-segítő vagy tehetségfejlesztő feladatot kiadjuk úgy, hogy azt a diák megtalálja, vissza is küldje. Természetesen más felület is használható. Felső tagozaton és középiskolában ajánlom a Motimore felületet erre a célra. Ebből az alaprész ingyenesen használható. Itt a tanulók pontokat gyűjtenek egy-egy feladat megoldásával így jutva magasabb szintre, amit, ha úgy beszélünk meg a tanulókkal, érdemjegyre is válthatunk. Ugyanígy jónak tartom a Classcraft felületét is, ami egy gamifikált tanulásmenedzsment rendszer, amely figyelemmel kíséri a diákok előrehaladását és interakcióit. A Quizizz gamifikációs felületén követni tudjuk, mely kérdésre érkezett a legtöbb, a legkevesebb jó válasz. Számunkra is visszajelzést ad. A cél ilyenkor az alapismeret megerősítése, a motiváció fenntartása ezzel együtt a legközelebbi, papíron lévő dolgozat eredményének javítása.

Forrás: pixabay

Jó szívvel ajánlom a Genially elnevezésű felületet, ami egy interaktív tartalomkészítő platform. Lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy lenyűgöző prezentációkat, infografikákat, interaktív képeket, kvízeket, poszttereket és még sok más vizuális tartalmat hozzanak létre. Ideális eszköz olyan tanároknak, akik szeretnék kreatívan gyakoroltatni, megtanítani az új ismereteket. Érintőképernyős táblákhoz ajánlom. Alsó tagozaton jól használható az alsó tagozat igényeihez alkalmazkodó táblavonalazás, négyzettrácsozás. Ezekre az érintőképernyőre töltve a tanulók írhatnak is. Gondoljunk bele, milyen jól jön ez például a betűtanítás szakaszában.

Az egyik ismert közösségi oldalon van egy csoport, melynek neve: „Genially felhasználói csoport”. Pedagógusok csatlakozását várják és fogadják. Hasznos és kreatív feladatbankot találhatunk itt, melyet állandóan frissítenek a kollégák, és teszik más pedagógusok számára is felhasználhatóvá. Alsó tagozatos tanítóknak ez a csoport kincseshánya.

Minden digitális taneszközzel tervezett óránál fontos az általunk meghozott szabályokkal átbeszélésével indítani a foglalkozást. A megfelelő szoftver kiválasztása nagyban függ a tanítási céloktól és a diákok igényeitől is. A tanárok rendelkezésére áll már a mesterséges intelligencia is, ami egy-egy felületen segítő szándékkal rendelkezésünkre áll. Ennek használata semmiképp sem kötelező, de aki fogékonyan tartja magát erre e lehetőségre, bátran kipróbálhatja egy-egy feladat tervezésénél. Segítséget nyújt kvízek létrehozásában, értékeléseknél is. Általában AI megjelöléssel találjuk meg ezt a lehetőséget.

Amennyiben úgy döntünk, hogy olyan videó vetítésével motiváljuk a tanulót a tanórán vagy az otthoni feladataiban, amit mások hoztak létre, választhatunk például Youtube vagy a Zanza TV videói közül. Minden videós vetítéskor ajánlatos a pedagógusnak előre ellenőrizni, hogy a megadott tartalom megfelel-e a diák életkori sajátosságainak, nagyon fontos, hogy figyeljünk a korhatáros tartalom feltételeire.

Csoportalkotásnál segítség lehet, ha a csoporttagokat úgy sorsoljuk ki a számítógép segítségével. Erre ajánlom a <https://kalkulatorok.net/veletlenszeru-csapatgenerator> oldalt. Gépeljük be a tanulók nevét, írjuk be, hány csoportot szeretnénk létrehozni. Az irányított csoportalkotás ez esetben nem működik, de az esetleges viták elkerülésére jól használható, hiszen a diákok szeme előtt, kivetítve történik a számítógép általi sorsolás.

A legtöbb digitális felülettel fejleszthetjük a következő készségeket: kritikus gondolkodás, az időgazdálkodás, az önálló tanulás, felelősségvállalás, együttműködés, problémamegoldás. Ezért tartom igen fontosnak, hogy használjuk a digitális technológia lehetőségeit, vágjunk bele. Ha már belevágtunk és sikert értünk el, reflektív tapasztalatainkat bátran mondjuk el kollégáinknak is.

Bevezetésre kerül a pedagógusok Teljesítményértékelési rendszere is, aminél célként érdemes és hasznos is digitális módszerek használatát meghatározni. Itt, mint minden célnál a SMART célmeghatározás alapján induljunk el, gondoljunk az általam említett „digitális svédasztalra”, határozzuk meg úgy a digitális célunkat, hogy konkrét célt tartalmazzon számunkra megfelelő határidővel, az egyén számára konkretizálva a cél mennyiségét, tartalmát is.

Azt hiszem, nem kell felsorolnom, hogy mi, pedagógusok hányféle megoldandó, váratlan problémával találkozunk a napi munkánk során, a digitális világon kívül is. Ezeket mégis rugalmasan, nyitottan tudjuk megoldani. Emiatt vagyok azon az állásponton, hogy a digitális világban felmerülő problémákkal is meg tudunk birkózni.

Somossyné Kanász Piroska
mesterpedagógus szaktanácsadó

TOVÁBBKÉPZÉSEK

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központja az alábbi akkreditált pedagógus-továbbképzéseket tervezi a 2024/2025. tanév I. félévére

Képzés	Időtartam	Képzés ideje	Megvalósítási forma
A gyermeki agresszió erőszakmentes kezelése a pedagógus mindennapi gyakorlatában Célcsoport: óvodapedagógus, tanító, tanár, kollégiumi nevelő (bármely pedagógus)	30 óra	2024. szeptember 19., 26., október 3.	személyes kontakt
Drámajáték-vezetés Célcsoport: óvodapedagógus, tanító, tanár, kollégiumi nevelő (bármely pedagógus)	30 óra	2024. szeptember 20., 27., október 4.	személyes kontakt
Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű (SNI) valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanuló megsegítésének lehetőségei az általános iskolában Célcsoport: általános iskolai tanító, tanár	30 óra	tantestületi zárt képzés	személyes kontakt
Online az online bántalmazás ellen Célcsoport: iskoláskorú (6-18 éves) diákokkal foglalkozó szakemberek - pedagógusok, iskolapszichológusok, iskolai szociális segítők	30 óra	2024. október 17., 19., november 7.	online kontakt egyéni munka
A tanulás tanítása Célcsoport: tanító és általános iskolai tanár	30 óra	2024. október 17., november 7., december 12.	online és személyes kontakt, távoktatás
Egészséges életmód alakítása hátrányos helyzetű gyermekeket is nevelő óvodákban, a fejlesztés beépítése a pedagógiai programba Célcsoport: óvodapedagógus, óvodai nevelő, pedagógiai vagy gyógypedagógiai asszisztens	30 óra	2024. október 28-29-30.	személyes kontakt
Mentálhigiénés Alapképzés Pedagógusoknak (MAP) Célcsoport: óvodapedagógus, tanító, tanár, gyógypedagógus, könyvtáros tanár (tanító), kollégiumi nevelő, szakoktató, gyakorlati oktató, fejlesztőpedagógus	30 óra	2024. november 14-15-16.	személyes kontakt
A gyermeki agresszió erőszakmentes kezelése a pedagógus mindennapi gyakorlatában Célcsoport: óvodapedagógus, tanító, tanár, kollégiumi nevelő (bármely pedagógus)	30 óra	2024. november 21., 28., december 5.	személyes kontakt

Valamennyi képzési lehetőségről tájékoztatjuk az intézményeket, de kérjük, kövessék az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ aktuális továbbképzési oldalát:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/pecs/pedagogus_tovabbkepzesek

Bővebb információ: kepzes.pokpecs@oh.gov.hu

Nem akkreditált képzések 2024/2025. tanév I. félév

Pedagógus-szülő kapcsolata - *Milyen tényezők befolyásolják a kapcsolattartást és a kommunikációt? Mikor lesz sikeres az együttműködés?*

Időtartam: 5 óra

Időpont: 2024. november 12. és 19. (14:00 - 16:00)

Helyszín: Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ - 7622 Pécs, Dohány u. 5.

Jelentkezéshez kattintson [ide.](#)

Az óvodapedagógus és a szülő kapcsolata - *Milyen tényezők befolyásolják a kapcsolattartást és a kommunikációt? Mikor lesz sikeres az együttműködés?*

Időtartam: 8 óra

Időpont: 2024. október 1., 8. és 15. (14:00 - 16:00)

Helyszín: Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ - 7622 Pécs, Dohány u. 5.

Jelentkezéshez kattintson [ide.](#)

Mit tegyek...? ...ha nem figyel, ha nem érti, ha nem emlékszik? - *Módszertani kihívások és megoldások az alsó tagozatban*

Időtartam: 5 X 5 óra

Időpont: 2024. november 13., 20., 27., december 4. és 11. (13:00 – 17:00)

Helyszín: Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ - 7622 Pécs, Dohány u. 5.

Jelentkezéshez kattintson [ide.](#)

Atipikus fejlődésmenetű gyermekek az óvodában - *Módszertani felkészítés a legjellemzőbb fejlődési zavarokkal küzdő gyermekek együttnevelésére*

Időtartam: 6 óra

Időpont és helyszín:

2024. október 9. (13:00 – 16:00) - Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ - 7622 Pécs, Dohány u. 5.

2024. október 17. (14:30 – 16:30) - Pécsi ÉLTES EGYMI - 7633 Pécs, Építők útja 9.

Jelentkezéshez kattintson [ide.](#)

A képzések elvégzéséről igazolást állítunk ki!

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet 5. §-a szerint a hétévenkénti kötelező 120 órás továbbképzés legfeljebb huszonöt százaléká tehető a harminc foglalkozási óránál rövidebb, nem akkreditált képzésben való részvétellel, amennyiben a képzési idő legalább az öt órát eléri.

Mi kérdezzünk – Önök válaszolnak: a Villányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola ökoiskolai működéséről

„Megismered, megszereted, megvéded”

Úton a Fenntarthatósági témahéttől pedagógiai kultúránk átalakításáig

Intézményük miért csatlakozott a zöld törekvésekhez? Miért tekintik a fenntarthatóság témáját kiemelten fontosnak?

A környezettudatosság, a fenntarthatóságra való nevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, így nem is volt kérdés, hogy kiemelten szeretnénk vele foglalkozni. Természettudományi tanórákon sok-sok hasznos információt megtanulnak erről a témáról a gyerekek, de szükség van ezeknek az ismereteknek a gyakorlati életbe való átültetésére. *Hogyan lehet valaki környezettudatos? Mit tehet ezért a célért egy iskoláskorú gyermek?* Talán ezekre a kérdésekre való válaszadás a legfontosabb, s a kulcsa az egyszerűség és a példamutatás.

Lépésenként haladva jutottunk el jelenleg is alkalmazott gyakorlatainkhoz, amelyek során már az egész iskolát be tudtuk vonni. A Fenntarthatósági témahéthez már a kezdetekkor csatlakoztunk a mindenkor 4. osztályosokkal, akik változatos projekteket valósítanak meg, amelyben nagyon sokat segítenek a jól kidolgozott óratervek, mintaprojektek. Emellett karácsonyi, húsvéti és Márton-nap alkalmából szervezett játszóházaink során is többféle újrahasznosított alapanyagból készült tárgyat készíthettek a gyerekek. Szülői Szervezetünk támogatása révén vízautomatákat helyeztünk ki, amelyhez kulacsot használnak a gyerekek, valamint szelektíven gyűjtjük a szemetet, elemgyűjtőt helyeztünk ki és komposztálunk is. Hatodik osztályosaink erdei iskolai kiránduláson vehetnek részt, ami a gyerekek és kollégák által is kedvelt, élményszerű program.

Mennyire nyitott, rugalmas az intézmény: a pedagógusok, az ide járó növendékek? Hogyan tanulnak együtt új módszereket, hogyan képesek kijelölni új irányokat, és azokon maradni?

Sokféle jól működő gyakorlatunkat szeretnénk volna keretbe foglalni és bővíteni az érintettek körét, ezért is pályáztunk az Ökoiskola címre, s nyertük el már második alkalommal. A pályázati anyag összeállításában minden pedagógus részt vett, összegyűjtöttük, hogy milyen formában jelenik meg az egyes évfolyamokon és tantárgyaknál a fenntarthatóság, s nagy örömünkre egy igen hosszú listát alkottunk meg együtt. A kollégák nyitottan álltak ehhez a feladathoz, számos újítást, pályázati lehetőséget kezdeményezésükre vezettünk be, így mindenki magáénak érzi ezt a fontos célt.

Ökoiskolai pályázatunk megvalósításának első lépéseként szakmai napot szerveztünk a nevelőtestület számára, amely során a Mókus Suli Erdészeti Erdei Iskola munkatársai vezetésével szemléletünk formálásában és új módszerek megismerésében kaptunk sok segítséget. Emellett több módszertani képzésen is részt vettünk a fenntarthatóság jegyében, s az így szerzett jó gyakorlatokat értekezletek során osztjuk meg egymással.

Forrás: Villányi Általános Iskola

Újrahasznosított alapanyagok felhasználásával rovarhotel, darázsgarázs és süngarázs is készült. Mikulás napján minden évben megnyitjuk a madármenzát, a madáretetők kihelyezése és újratöltése a 6. osztályosok feladata. Az etetési időszakban madármegfigyelést és határozást is végeznek madárhatározó alkalmazás segítségével.

Forrás: Villányi Általános Iskola

A felső tagozatos diákjaink minden tavasszal virágot ültetnek az iskolaudvaron, ami nem csak szép, hanem hasznos is, mivel ezzel a beporzók munkáját is segítik. Tapasztalataink szerint így a környezetükre is jobban ügyelnek, a virágok gondozásában is részt vesznek.

Kétévente veszünk részt a Göncölj a Földért! programban, ami egy ruhagyűjtési program az újrahasznosítás segítése jegyében. Pozitívum, hogy a családokat és a település lakóit is megmozgatta a kezdeményezés, mivel így iskolai alapítványunk is támogatásban részesült.

Forrás: Villányi Általános Iskola

Intézményük mire a legbüszkébb?

Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy már két alkalommal elnyertük az Ökoiskola címet, ami iskolánkban egy élő gyakorlatot jelent, amely megjelenik a tanítási órákon, a szabadidős tevékenységek során, és általában az iskola környezetében.

Ehhez kapcsolódóan már harmadik alkalommal pályáztunk sikeresen az Állatbarát Iskola címre is, valamint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület döntése alapján a Madárbarát Iskolakert címet is elnyertük.

Ami az iskolai kereteken túllépve is büszkeség számunkra, hogy tanítványaink az iskolában tanultakat otthon is alkalmazzák, többen helyeztek ki madáretetőt, ügyelnek az újrahasznosításra, az energiatakarékosságra. Fontos kiemelnem azokat az értékes partnerkapcsolatokat is, amelyeket az ökoiskolai programok megvalósítása során alakítottunk ki.

Ki tudna-e emelni olyan említésre méltó jó gyakorlatot, ami Önöknél bevált és ajánlaná másoknak is átvételre?

Az állatok világnapjára már két héttel korábban készülődünk, mivel előzetesen adománygyűjtésbe kezdünk egy környékbeli állatmenhely számára. Minden évben nagyszámú adományt ajánlanak fel a családok, amelyet aztán a gyerekek egy nagyobb csoportjával együtt adunk át. A menhelyi látogatás során a gondozóktól sokat tanulhatnak az állattartásról, valóságos tapasztalatokat szerezhetnek a magukra hagyott állatok sorsáról, amelynek hatására reményeink szerint tudatos és felelősségteljes állattartókká válhatnak. A menhely meglátogatását követően a szintén ehhez az egyesülethez tartozó telepen őshonos állatokkal is találkozhatnak a diákok, ami sokuk számára szintén újdonságként hat. Nagyon szívesen ajánljuk ezt a jó gyakorlatot minden intézmény számára, hiszen mindenki környezetében található hozzájuk hasonló civil szervezetek, akik örömmel vesznek minden segítséget, s ugyanakkor nagyon sokat adnak azzal, hogy a gyerekek megismerhetik a munkájukat.

Forrás: Villányi Általános Iskola

Változtatnának-e valamin a következő (tan)évben, mi szerepel majd a legközelebbi munkatervükben, működésükben újként?

Ebben a tanévben újdonságot jelentett számunkra az Állatvédelmi Témahét, amelynek szemléletformáló programjai keretében vendégül láthattuk dr. Koska Hedvig szakmai vezetőt is. A következő tanévben is szeretnénk regisztrálni a témahétre, amely során a bűnmegelőzés és az állatvédelem jegyében tervezzük a programokat.

Maczkó Vivien

igazgató

Mi kérdezzünk – Önök válaszolnak: a Pécsei Meszesi Általános Iskola ökoiskolai működéséről

Nevelj a környezettel!

Nevelj az életre!

„Minden tanuló megszerezhesse azt a tudást, azokat a képességeket, és attitűdöket, melyek szükségesek ahhoz, hogy önmaga és a társadalom számára is értékes életet élhessen.”
(Jacky Lumby)

Intézményük miért csatlakozott a zöld törekvésekhez? Miért tekintik a fenntarthatóság témáját kiemelten fontosnak?

Napjaink fontos problémája a környezetünk állapotának egyre gyorsabb ütemű romlása és az emiatt bekövetkező negatív változások sokasága. A Földön élő emberiség olyan változásokat idéz elő a természeti környezetben, melyek jobbra visszafordíthatatlanok. A környezeti nevelés nagy kihívást jelent az oktatás számára. Kutatások bizonyítják, hogy a mai diákok sok környezeti ismerettel rendelkeznek, amihez képest elmarad az érzelmi hozzáállásuk és a viselkedésük.

Intézményünk működésének fókuszában már hosszú évek óta a fenntarthatóság áll. 2015-ben a nevelőtestület úgy döntött, hogy pályázunk az ökoiskola címre, és ezzel együtt vállaljuk azt is, hogy ez a döntés fokozatosan megváltoztatja az intézmény egész életét. Valóban átformálta a pedagógiai munka tartalmát, a tanulási helyszíneket és eszközöket, a pedagógusok módszereit és felkészültségét, a munkaszervezést, az intézmény működtetését, kommunikációját és kapcsolatrendszerét is.

Forrás: Pécsei Meszesi Általános Iskola

Aktív, környezettudatos magatartásforma kialakítására törekszünk, amelynek keretében mindent megteszünk azért, hogy tanulóink felismerjék környezetük természeti és ember alkotta értékeit, védjék, tiszteljék azokat és törekedjenek a környezeti károk megelőzésére.

A fenntarthatóságra nevelés során, a környezet védelmével kapcsolatos attitűdök átalakulása mellett a diákok **szociális és közösségi kompetenciái**, valamint **egészségtudatosságuk** és ezzel együtt **életminőségük és mentális jólétük is pozitív irányban változik**. Ez a fejlődés az iskolai lemorzsolódás megelőzésében is jelentős szerepet játszik.

Mennyire nyitott, rugalmas az intézmény: a pedagógusok, az ide járó növendékek? Hogyan tanulnak együtt új módszereket, hogyan képesek kijelölni új irányokat, és azokon maradni?

Iskolánk egyre nyitottabb és rugalmasabb abban, hogy az intézmény tanulási környezetét tágítsa, vagyis erősítse a diákokban azt a szemléletet és gyakorlatot, hogy tanulni nemcsak a tanártól az osztályteremben lehet, hanem a diáktársaktól, a szülőktől, a helyi társadalom szereplőitől, illetve az iskola falain túl annak közvetlen és tágabb környezetében.

Az intézményben számtalan lehetőség van akár az osztályterem belül tervezett **kooperatív tanulásra vagy projekt munkára**, akár a különböző évfolyamokat is átfogó projektekre.

Jó tapasztalatokkal rendelkezünk a **külső partnerek bevonására** az iskolában, akár olyan formában, hogy a diákokat az iskola falain kívülre visszük.

Az intézményvezetés támogatásával, pályázat útján sikerült a legújabb módszertani eszközt elsajátítanunk. Az új irányok kiválasztásában és megvalósításában a **Fenntarthatósági munkaközösségünk** vállal főszerepet. Tagjai – szaktárgyuktól függetlenül – általában a környezeti nevelés és az ökoiskola megvalósítása iránt leginkább elkötelezett pedagógusaink. Az iskolai élet színtereit, illetve az ökoiskolai tevékenységeket felosztják egymás között, és így ezeken a területeken fejtik ki tevékenységüket. Ezzel a szervezéssel az iskolákban átláthatóbbá, szervezettebbé tehető az ökoiskolai munka.

Mit talál legnehezebbnek az akcióik megvalósításában?

A legnehezebb feladat a megfelelő mennyiségű **idő** biztosítása. Időt kell fordítani a kreatív lehetőségek felmérésére és a közös vízió kialakítására is. Rengeteg időt vesz el a megfelelő erőforrások előteremtése is pályázatok vagy kapcsolatépítés során.

Intézményük mire a legbüszkébb?

Iskolánk **esztétikus, barátságos környezetére** vagyunk a legbüszkébbek, melyet diákjaink, tantestületünk és munkatársaink segítségével alakítunk, és tartunk karban. Az iskola épületének milyensége, környezete, berendezési tárgyai, felhasznált anyagai szintén fontos szerepet játszanak a környezettudatos magatartás kialakításában.

Forrás: Pécsi Meszesi Általános Iskola

Az iskola zöldfelülete, amely az egyik legnagyobb a városban, szerencsésen kihasználható a környezeti nevelés folyamatában. A nyitott tanterem, a zöld növények, gyógynövények, ültetése és gondozása, valamint madáretetők, rovarhotelek készítése, kihelyezése jó hatással van az intézmény arculatának formálására.

Ki tudna-e emelni olyan említésre méltó jó gyakorlatot, ami Önöknél bevált és ajánlaná másoknak is átvételre?

Méhecske nap

A Méhecske témanap ötletét a Méhek napja adta, melyet az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) kezdeményezésére 1994-től április 30-án ünneplünk Magyarországon, mivel ez idő tájt teljesedik ki az élet a kaptárban és a méheket körülvevő természetben. Ezen a napon nem csak a méz fogyasztására hívják a fel figyelmet, hanem a méhek nélkülözhetetlenségére is. Tavaly egy élménypedagógiai napot rendeztünk, amelyen keresztül a gyerekek betekintést nyerhettek egy házi méh életébe, idén pedig ugyanezt az alap gondolatot folytatva, kicsit másként próbáltuk meg felhívni a figyelmet a méhek fontosságára, veszélyeztetettségére és védelmére. Ebben a tanévben egy információs füzetet adtunk minden osztálynak. Ez a könyvecske tartalmazott a méhekről egy ismertető leírást, illetve különböző korosztályoknak (1-2. és 3-4. évfolyam) válogatott feladatokat. A könyvben szerepelt a méhecskés színezőtől kezdve, a labirintuson és memóriajátékon át, a méhek testrészein és fejlődési szakaszain keresztül minden olyan tudnivaló, mely egy gyermek számára közelebb hozhatja a méhek életét, védelmük fontosságát.

Forrás: Pécsi Meszesi Általános Iskola

Szuperhős nap

Egy áprilisi napon a Meszesi Általános Iskola egy délután erejéig Szuperhősképző iskolává alakult át a **Nemzetközi Szuperhősök napja** alkalmából. Az alsó tagozat tanulói különböző mozgásos-interaktív foglalkozásokon vehettek részt. Belebújhattak Amerika kapitány bőrébe, lehettek Pókemberek, és Hulkként is kipróbálhatták magukat. A kilenc állomáson egy-egy

szuperhős képességét kellett bemutatniuk a gyerekeknek, mint például Thor pörölyének elhajítása, vagy hálókilövés, falszétűtés, célba lövés stb. Minden tanuló egy névre szóló oklevélben részesült mint szuperhőstanonc. A gyerekek nagyon élvezték, hogy kedvenc hőseik szerepébe bújhattak egy napra. Emellett egész héten játékos fejtörőket, illetve rajzokat készíthettek nagy kedvenceikről.

Forrás: Pécsi Meszesi Általános Iskola

Téliiné Nagy Emese

igazgató

mesterpedagógus szaktanácsadó

Bemutatkoznak új szaktanácsadóink

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának pedagógiai-szakmai szolgáltatási feladatait 2024 szeptemberétől 2 új szaktanácsadó segíti magyar nyelv-és irodalom, valamint alapfokú művészetoktatás szakterületen. Bemutatkozásukat kiadványunk e számában közöljük, bízva abban, hogy az intézmények hívják őket is, régebbi szaktanácsadóink mellett. A teljes szaktanácsadói kör bemutatkozása, munkaközösségenként a következő hivatkozás alatt található: https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/pecs/szaktanacsadoi_munkakozossegek/

Királyné Haász Nóra vagyok, a Pécsi Művészeti Gimnázium, Szakgimnázium és Technikum magyar-történelem szakos tanárként dolgozom. Jelenlegi munkahelyemet megelőzően főleg általános iskolákban szereztem tapasztalatot, közel két évtizedig tanítottam egy nagy, egyházi fenntartású intézményben, majd néhány évig egy falusi kisiskolában. Szaktanári, osztályfőnöki feladatok mellett részt vettem pályázatírásban, szakmai tervek kidolgozásában, továbbképzések szervezésében, lebonyolításában.

Mentortanár és közoktatás-vezető szakvizsgával rendelkezem, a PTE hallgatói tanítási gyakorlatának szervezésében évekig részt vettem, illetve számtalan pedagógust segítettem a minősítéshez szükséges portfólió megírásában.

Pedagógus munkámra a játékpedagógia (társas- és közösségi játékok), a pozitív fegyelmezés és a 7 szokás életrevaló program gyakorolt nagy hatást. A tanítás során a legfontosabb célom az érdeklődés, kíváncsiság felkeltése, az olvasás, a könyvek megszerettetése és az, hogy empátikus, humánus, gondolkodni képes „kiművelt emberfők” hasznosítható tudással hagyják el az iskolapadot.

Szaktanácsadóként célom a kollégáim segítése, támogatása módszertani és szakmai kérdésekben egyaránt, szakmai napok, projektek, tanulmányi versenyek szervezésében, lebonyolításában.

Kothencz Melinda oboaművész-tanár, mesterpedagógus, Bonis Bona díjas, MOL Tehetséggondozásért díjas, Országos Szakmai díjas pedagógus vagyok. 23 éve dolgozom a Pécsi Művészeti Gimnázium, Szakgimnázium és Technikumban, mellette párhuzamosan több alapfokú művészetoktatási intézményben is tanítok. Hangszeres tanárként, kamarazene tanárként, tehetséggondozó pedagógusként dolgozom, öt évig intézményvezető helyettesként, a zeneművészeti tagozat vezetőjeként is tevékenykedtem. 15 éves szakmai tapasztalatot szereztem zenekari művészként a Szegedi Szimfonikus Zenekarnál, valamint a Pannon Filharmonikusoknál.

Az alap- és középfokú művészetoktatásban, valamint az előadói pályán szerzett tapasztalataimat szívesen osztom meg az érdeklődő kollégákkal, nevelőtestületekkel.

Szaktanácsadói területem a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók nevelésének, oktatásának segítségével kapcsolatos feladatok ellátása, a tehetséges gyermekek segítése. Tehetséggondozás területén dolgozó szaktanácsadóként főként e témában, továbbá pályázatok elkészítésével kapcsolatos feladatokban, szakmai programok szervezésében, tehetséggondozó versenyek értékelési feladataiban, szakmai, pedagógiai, módszertani kérdésekben tudom felajánlani segítségemet.

A 2023/2024-es tanév végén a Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ
mesterpedagógus szaktanácsadója

Somogyiné Hang Tünde

befejezte aktív intézményi tevékenységét, és megkezdte nyugdíjas éveit.

Somogyiné Hang Tünde 2015 óta óvodapedagógus szakterületen segítette
a vármegye intézményeiben dolgozó óvodapedagógusokat.

**Köszönjük áldozatos munkáját és kívánunk jó egészséget,
tevékeny, kiegyensúlyozott nyugdíjas éveket.**

Forrás: pixabay

BÁZISINTÉZMÉNYEINK

„Társas játék – Társasjáték!” avagy Ki nevet a végén? a Dráva Kincse Óvodában

Újdonságot nem rejt az a kijelentés, hogy a játék a gyermekek elsődleges tevékenysége. Azújdonságot mi rejtettük el, és mi tápláljuk a kapott gyermek mosolyával, sikerével, elismerésével.

Oldalakon keresztül tudnám részletezni Pedagógiai programunkat, Tehetséggondozó programunkat, Bázisintézményi programunkat és a velük összefüggő erőfeszítéseinket és eredményeinket. Oldalak erre nincsenek, de ott van nekünk a játék. Kezdjük hát!

Csapat játék: 2-60 játékos részére, 3 éves kortól.

Tartalom:

egy, két csoportos óvoda a déli határon Drávaszabolcson, 5 óvodapedagógus, 2 dajka, 50 óvodás, feladatkártyák, tudáskártyák, szerencsekártyák.

Rövid leírás:

2015-től minden évben megvalósítottuk a „Társas játék - Társasjáték” komplex tehetségfejlesztő programot. Az óvoda 2019-ben megújította a korábban elnyert Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet. Két alkalommal részt vettünk a "Nebraskai Csillagos Ég" kutatásban, négy tehetségígére-tünk ott lehetett a „Tehetség Labirintus” programon. Jó gyakorlatunkkal 2017-ben és 2020-ban elnyertük a megtisztelő Oktatási Hivatal Bázisintézménye címet.

A játék menete:

Az elmúlt 6 évben logikai-matematikai terület fejlesztését célzó, 250 órát kitöltő foglalkozásainkon, közel 60 tehetségígéret vett részt, több mint 40 társasjátékot ismertek meg. Szakmai WORKSHOP-ot bonyolítottunk le a Kisgyermekkorai nevelés támogatása kiemelt uniós projekt keretében „TEHETSÉGSEGÍTÉS-HOGYAN?” címmel. Szakmai napunkról a helyi média is tudósított, valamint az Oktatási Hivatal szervezésében kisfilm készült. Óvodánk helyszínt és hospitálási lehetőséget biztosít nevelési évenként 3-4 alkalommal. Az elmúlt 3 évben közel 300 pedagógus vett részt nyitott műhelyeinken, a tudásmegosztó tevékenységünket, TEFOM (Tehetség Foglalkozások Megosztása) a MATEHETSZ road show-ján mutattuk be Pécsen és Baján. Programunk elérhető a WEBUNI online tanteremben.

Feladatkártyák:

- Legyél innovatív munkád során! Tudod: inspiráció-innováció-kreatív megvalósítás!
- Ne feledd Bázisintézmény voltál és lettél. Törekedj arra, hogy az óvodádba érkező kollégák átéljék a horizontális tudásmegosztás minden szépségét.
- Ügyelj arra, hogy „Társas játék – Társasjáték!” Jó Gyakorlatod mindig megújuljon! Eszközeidet folyamatosan bővítsd!
- Humán erőforrásaidat ismerd el, a dicséret mellett, próbáld megteremteni ennek anyagi feltételeit is.

Forrás: Dráva Kincse Óvoda

Forrás: Dráva Kincse Óvoda

- Ha már kidolgoztad a TEFOM (Tehetség Foglalkozások Megosztása) Jó Gyakorlatot, törekedj arra, hogy minél több intézmény hasznosítsa, átvegye.
- Legyél példamutató a környezettudatosság területén is! Továbbra is ápolj az óvoda udvaron a levendula labirintust, bővítsd az Aktív házat, javítsd a Madármegfigyelő állomást és gondozd a Fülökét.
- Haladj a korral, tölts fel újabb projektet a Digitális módszertárba. (az előzőhöz hasonlóan).
- Oldd meg a problémákat, legyen az akár egy világvármány okozta helyzet. A létrehozott youtube csatornát, online – tantermet, e-learning tananyagot, scrapbook naplót QR kóddal, ami a bemutatkozó kisfilmünkre irányít továbbra is működtesd.
- Az elsajátított digitális kompetenciákat építsd be a mindennapi gyakorlatba (wordwal, padlet, sutori, online puzzle készítő, learning apps).
- Publikálj! Pl.: „A mi digitális átállásunk” címmel a MATEHETSZ oldalán.

Forrás: Dráva Kincse Óvoda

Szerencsekártyák:

- ☺ Pályázatot nyertél! DDC-Zöld Megoldás (igénybe vehető két alkalommal)
- ☺ Pályázaton nyertél! MATEHETSZ (igénybe vehető két alkalommal)
- ☺ Pályázaton nyertél! NTP (igénybe vehető két, reméljük 3 alkalommal)
- ☺ Pályázaton konyhafelújítást nyertél!
- ☹ Pályázaton nem nyertél! (próbáld újra!)

Forrás: Dráva Kincse Óvoda

A játék vége:

Ennek a játéknak nincs vége. Az elmúlt három év igen mozgalmasra sikeredett. Rengeteg tapasztalatot és tudást gyűjtöttünk, amit szeretnénk tovább csiszolni és átadni neveltjeinknek és kollégáinknak is.

Merjük tovább gondolni!

Bátkiné Mészáros Viktória

igazgató

bázisintézményi koordinátor

Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde

Intézményünk öt feladatellátási hellyel rendelkezik, 430 gyermek ellátását biztosítjuk, az óvodai nevelés feladata mellett bölcsődei ellátást is végzünk. Pályázatokban, innovatív törekvésekben élén járunk, a nevelőtestület elkötelezett és nyitott az újszerű, korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazására. Intézményünk a Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Múlt és Természet értékei c. **pedagógiai programjában kiemelt feladatként jelenik meg a néphagyományok megismerése, átörökítése.**

Forrás: Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde

Örökös Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda cím tulajdonosai vagyunk. A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által akkreditált kiváló tehetségpont minősítést kaptunk 2019.03.23. dátummal. Intézményünkben kistérség szintű tehetségsegítő munkaközösség működik 12 éve. Munkaközösségünk nyitott, örömmel fogadjuk a hozzánk csatlakozó óvodapedagógus kollegákat.

Jó gyakorlatunk komplex, rendszerszemléletű saját fejlesztésű program, amely az óvodai tevékenységformákat, képességfejlesztési lehetőségeket **kibővíti a néphagyományokhoz, népszokásokhoz kapcsolódó konkrét tevékenységekkel egész naptári évre**, néphagyományokhoz, népszokásokhoz kapcsolódó konkrét **tárgyalkotó tevékenységekkel.**

Jó gyakorlatunk elnevezése: Néphagyományok tevékenységközpontú beépítése heterogén és homogén életszervezésű csoportba, Csuhe csodák.

Jó gyakorlatunk eredménye:

- Az óvodás gyermekek ismerjék meg hagyományainkat, azokról hiteles mintát kapjanak.
- A gyermekeknek cselekvő, tevékeny részvételével minél több alkalmuk legyen nemzeti értékeink, és a néphagyományaink élményszerű megismerésére.
- Ismerkedés a tárgyalkotó népművészettel.
- Játékkészítés természetes anyagból, különböző népi technikák alkalmazásával.
- Tárgykészítés természetes anyagból.
- Kukoricacsuhé színezésének lehetőségei a felhasználás során.
- Hagyományokra épülő játék az így elkészített tárgyakkal.

Tehetséggondozó programunkat követendő mintának ajánljuk, mint az óvodai tevékenységek változatos lehetőségének tárházát. A tehetség gondozása a teljes pedagógiai folyamatunk része. Esélyek biztosítására és a gyermekek iránti kitüntetett figyelemre nagy hangsúlyt fektetünk nevelő munkánk során.

Tehetségműhelyek működnek intézményünkbe a tehetséggondozás területei óvodánkban a kézműves tevékenységek, rajzolás, mintázás, néptánc. Rendelkezünk kidolgozott, kiváló minősítést kapott kettő **Jó gyakorlattal, amelyek a tehetséggondozás, tehetségfejlesztés szolgálatában állnak.** Óvodánk olyan **tehetséggondozó programot** működtet, amelynek **célja**, hogy elősegítse és esélyt adjon a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatásának. Jó gyakorlatunk megvalósítása újszerű módszertani megközelítéssel, a projektpedagógia alkalmazásával történik. Kiemelt figyelmet fordítunk a játék azon belül is a szabad játék fejlesztési lehetőségeire.

Forrás: Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde

Előtérbe helyezzük a gyermeki fantázia kibontakozását, kreatív alkotást, a különböző változatos, természetes anyagok felhasználását. Esztétikai érzék fejlesztése, hétköznapi anyagokból, termékekből „művész”-i alkotások, tárgyak, eszközök készülnek, mely a rácsodálkozás a „semmiből” alkotás élményéhez juttatja a gyermeket.

E tevékenység fejleszti az önismeretet, önértékelést, aktivitásra serkent. Kiemelkedőnek tartjuk a lélektani és társadalmi szerepének a fontosságát.

Elérhetőségeink:

7940 Szentlőrinc, Liszt Ferenc u. 2.

+36 73 371-169

+36 30 939-6476

lisztovi@szentlorinc.hu

www.szentlorinciovoda.hu

Molnár Judit

igazgató

bázisintézményi koordinátor

Meixner Ildikó Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Kollégium

Meixner Ildikó Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Kollégium intellektuális képességzavarral küzdő (tanulásban és értelmileg akadályozott), sajátos nevelési igényű gyermekek *óvodai és általános iskolai* nevelését - oktatását és *szakmai képzését, kollégiumi nevelését* ellátó; súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek *fejlesztő-nevelés oktatását* végző gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény. Továbbá utazó gyógypedagógiai ellátást biztosít a Mohácsi Tankerület alá tartozó intézményekben.

Forrás: Meixner EGYMI

Mint azt a nagyon hosszú nevünk is mutatja, többféle feladatot ellátó intézmény vagyunk. Az óvodától a középiskoláig nevelünk, oktatunk, fejlesztünk több mint 500 gyermeket.

"Nome est omen!" mondja a régi mondás. „A név kötelez!” Igaz ez a köznevelési intézmények esetében is. Intézményünk küldetése, hogy gyógypedagógiai módszertani központként szakmai segítséget, támogatást nyújtsunk a sajátos nevelési igényű tanulókat ellátó óvodák, általános és középiskolák részére.

Az intézményünkben felhalmozódott szakmai tapasztalat, gyógypedagógiai módszertani tudás, innovatív nevelőtestületünk által kidolgozott „jó gyakorlatok” átadására a 2017-2023 között megvalósított Bázisintézményi Programjaink számtalan lehetőséget biztosítottak. Ezt a megkezdett tudásmegosztást szeretnénk folytatni az „Oktatási Hivatal Bázisintézménye 2023” cím ismételt elnyerésével.

Bázisintézményi programjainkat szeretnénk a Baranya megyei intézmények mellett - az országosan szakmai hálót alkotó - EGYMI-k számára is elérhetővé tenni. Mi is érdeklődve fordulunk - a Pécsi POK által kínált Bázisintézményi programok mellett - az ország más területén Bázisintézményként működő EGYMI-k programjai felé.

Megosztásra felajánlott jó gyakorlataink többsége a tanuló személyiségének fejlesztéséhez, az egyéni bánásmód érvényesüléséhez, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához kínál módszertani tapasztalatokat, kipróbált és jól bevált módszereket.

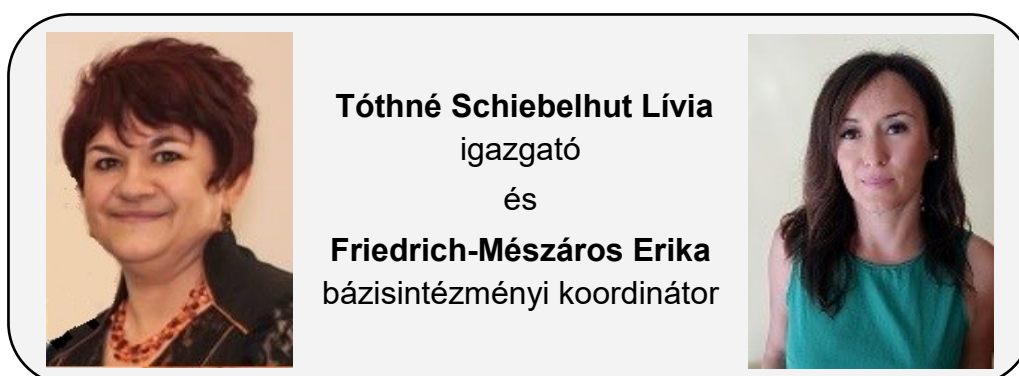

Megosztani kívánt jó gyakorlataink	Rövid leírás	Megosztási forma
Egyéni fejlesztési terv készítés	Az egyéni fejlesztési tervek készítését az utazó gyógypedagógus munkaközösség által szervezett műhelymunkákkal segítjük.	előadás műhelymunka
Állatasszisztált terápia (Kutyás terápia)	Az állatasszisztált terápia intézményünkben alkalmazott fajtáinak bemutatása: <ul style="list-style-type: none"> • Állatasszisztált aktivitás (AAA) • Állatasszisztált terápia (AAT) • Állatasszisztált oktatás (AAE) 	előadás bemutató óra egyéni konzultáció foglalkozás tartása
A Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola szakmai munkájának helyi sajátosságai	A súlyosan és halmozottan sérült tanulók egyéni és csoportos fejlesztésére kialakított keretrendszer és terápiás fejlesztő eljárások bemutatása.	bemutató óra nyílt nap előadás egyéni konzultáció
ÉrtéKellek! – érzékenyítő program	A Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola tanköteles korú sajátos nevelésű súlyosan és halmozottan sérült tanulói a helyi általános iskola tanulóival való együttes tevékenységek, közös játék, tanulás, kommunikáció megjelenítése.	bemutató foglalkozás nyílt nap projektzáró konzultáció

Intézményünk hat éve alkalmazza az Microsoft Office 365 programot az intézményi szervezeti kommunikációban és az oktató-nevelő munkában. A 2019/2020-as tanév során bekapcsolódtunk Microsoft Innovatív Iskolák Programjába. A tanév során „Showcase Incubator iskola” szintet értünk el. Az itt megszerzett tudás nagy segítséget jelentett a tantermen kívüli digitális oktatás során is. „Online tanári szoba” és „Online tanterem” jó gyakorlatainkat szívesen megosztjuk az érdeklődő intézményekkel.

Megosztani kívánt jó gyakorlataink	Rövid leírás	Megosztási forma
Office 365 a Meixner Ildikó EGYMI-ben	Microsoft Office 365 iskolai felhasználását mutatjuk be. Ezek a levelezés, naptárkezelés (Outlook), belső kommunikáció (Yammer), tervezés (Planner), csoportmunka, együttműködés (Teams).	előadás workshop

Bázisintézményi programjaink részletes ismertetését, felhívásait, meghívóját az [intézmény honlapján](#) és a Hivatal hírleveleiben olvashatják majd.

Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Intézményegységeink:

- Speciális óvoda;
- Általános iskola:
 - ◊ tanulásban akadályozott tanulók,
 - ◊ értelmileg akadályozott tanulók,
 - ◊ autista tanulók,
 - ◊ súlyosan-halmozottan sérült tanulók számára;
- Készségfejlesztő iskola értelmileg akadályozott fiataloknak;
- Utazó gyógypedagógusi hálózat.

Forrás: Pécsi éltes EGYMI

Nevelőtestületünk gyógypedagógusokból áll, szakos ellátottságunk minden területen megfelelő. Intézményegységeinkben tanuló gyermekek oktatásához, speciális módszerekkel rendelkeznek kollégáink.

Hitvallásunk:

„Minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen, azzá neveljük, amivé válni képes, annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.”

Sajátos nevelési igényű gyermekeket óvodánkban 3 éves kortól fogadunk. Gyermekek elsősorban autizmus spektrum zavar diagnózissal kerülnek hozzánk. Nem csak a gyermekek, de a szülők is támogatásra szorulnak, hogy képesek legyenek megküzdeni a gyermek állapotából adódó helyzettel. Óvodai gyógypedagógusaink a gyermekek óvodai ellátása mellett az otthoni időszakot is igyekeznek megkönnyíteni a szülőknek napirendi kártyák átadásával, PECS könyv készítésével, szülőklub által szervezett foglalkozásokkal.

Iskoláinkba a speciális óvodából és az integrált ellátásból is kerülnek gyermekek. A legtöbb tanuló autizmus spektrum zavarban érintett, tanulásban vagy értelmileg akadályozott. Fogyatékoságuk meghatározó, a tanulási folyamatokban, legtöbbször a hétköznapi tevékenységekben is állandó megsegítésre, speciális támogatásra szorul.

Ahhoz, hogy megfelelő eredményt tudjunk elérni, szükségesnek tartjuk a gyermek egész személyiségének feltárását, figyelembe vesszük a tanulók egyéni fejlődési ütemét, ennek megfelelően tervezzük nevelő-oktató munkánkat. Nagy hangsúlyt fektetünk az alapkészségek fejlesztésére, szükségesnek tartjuk a gyermek egész személyiségének feltárását.

Valamennyi tanuló számára egyéni fejlesztési tervet készítünk. E terv alapján szervezzük meg szakembereink – gyógypedagógus (osztálytanító, szaktanár), pszichológus, zeneterapeuta, mozgásterapeuta, logopédus, gyógytestnevelő – összehangolt munkáját. Az autista gyermekek esetében az értelmi képességeinek megfelelő tantervvel haladunk, azt is az egyéni fejlesztési tervben tervezzük meg.

Speciális oktatási módszereket alkalmazunk, amelyek megkönnyítik tanulóink számára pl.: az olvasás -írás elsajátítását (Meixner módszer, fonomimikai módszer, TEACCH program).

Kiegészítő terápiaik közül alkalmazunk művészetterápiát, az állatasszisztált (kutyával) terápiát az oktatásba is beépítettük.

Az utazó gyógypedagógusi hálózatunkban dolgozó kollégák az integrációban segítik a fogyatékkal élő tanulókat. Sokrétű terápiát végeznek: NILD, diszkalkulia, diszlexia prevenció, reedukáció, látás és hallássérültek ellátása.

Rendszeresen fogadunk intézményünk minden területén főiskolai hallgatókat, ez is lehetőséget ad arra, hogy a kollégáink megmutassák a széles módszertani eszköztárat.

Eredményeink sokszor nagyon apró dolgokban mutatkoznak meg: kommunikáció kialakulásában, önálló közlekedésre való képesség elérésében, az önkiszolgálási folyamatok mind önállóbb elvégzésében. Sok tanulónk sikerrel tanul tovább, önálló életvitelre is képessé válik.

Minden tanulónk esetében egyéni célokat fogalmazzunk meg, amik elérésében sok esetben 20 éven át kísérjük őket.

Felső tagozaton diákjainkat célzott életvezetési és pályaválasztási tanácsadással segítjük, hogy minél sikeresebben legyenek képesek önállóan helytállni az iskolában, a munkahelyen.

A bázisintézményi programban 2020 óta vesz részt intézményünk, online és jelenléti programokat is megvalósítottunk. Az első pályázatunk megírásakor arra törekedtünk, hogy minél szélesebb kínálatot biztosítsunk az érdeklődőknek. A megvalósítások során azt tapasztaltuk, hogy bizonyos témák iránt nagyobb az érdeklődés, az igény, ezért szűkítettük a kínálatunkat, és a keresett területekre koncentráltunk.

Az életpályakompetenciák építése intézményünkben több éve sikerrel zajlik. A tanulásban akadályozott tanulók önálló életvitelének kialakítása, döntési képességeinek megalapozása is cél a programban. A fejlesztő munka eredményeképpen tanulóink iskola és pályaválasztása többnyire sikeres, és a továbbtanulásuk a kitűzött cél elérésével zárul.

Az autizmus az utóbbi években a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban jelentős nehézséget jelent. Utazó gyógypedagógusi hálózatunk az iskolákban jelen van, és nagy hangsúlyt helyez a szemléletformálásra, tudásátadásra, de még ők sem érnek el minden érintettet. Intézményünkben az autista gyermekek, tanulók ellátásában mind elméleti, mind gyakorlati téren jelentős tudás, módszer- és eszközkészlettel rendelkeznek kollégáink. Mind az óvodai, mind az iskolai területen fogadunk érdeklődő kollégákat, munkaközösségeket, a bázisintézményi pályázat segítségével még több érintettet sikerült elérnünk.

Székely Beáta
igazgató

és

Medgyesi-Mihályi Andrea
bázisintézményi koordinátor

TANULMÁNYI VERSENYEK

Baranyai középiskolák tanulójának nemzetközi sikerei diákolimpiákon

Nemzetközi Mengyelejev Kémiai Diákolimpia

2024. április 21-26-án a kínai Sencsenben megrendezésre került az 58. Nemzetközi Mengyelejev Diákolimpia, ahonnan a magyar csapat minden tagja éremmel tért haza.

Csonka Illés (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma) ezüstérmet, Erdélyi Kata (Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium), Viczkó Csaba (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium), Éger Viktória (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium), Perényi Attila (Budapest I. Kerületi Szilágyi Erzsébet Gimnázium) egyaránt bronzérmet kapott.

Nemzetközi Biológiai Diákolimpia

A 35. Nemzetközi Biológiai Diákolimpiát idén július 7-14. között rendezték Kazahsztán fővárosában, Asztanában, közel 80 ország részvételével.

A versenyen **Csonka Illés (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma) ezüstérmet**, Dinnyés Olivér (ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium), Bősze Boldizsár (Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium) és Molnár Kristóf István (Városmajori Gimnázium) pedig bronzérmet szereztek.

Európai Fizikai Diákolimpia

2024. július 15-19. között került megrendezésre az Európai Fizikai Diákolimpia Georgia fővárosában, Kutaisziben. A versenyen a magyar csapat minden tagja elismerésben részesült.

Bencz Benedek (Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium), Elekes Dorottya (Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium) ezüstérmet szerzett. Seprődi Barnabás (Óbudai Árpád Gimnázium) bronzérmes lett. **Csóka Péter (Pécsi Janus Pannonius Gimnázium)** és Tóth Kolos Barnabás (Budapest V. Kerületi Eötvös József Gimnázium) **dicséretben** részesültek.

Nemzetközi Mesterséges Intelligencia Diákolimpia

2024. augusztus 9-15. között rendezték meg első ízben a bulgáriai Burgaszban a Nemzetközi Mesterséges Intelligencia Diákolimpiát, ahol a magyar középiskolások két ezüstérmet szereztek, emellett összetett harmadik helyezést értek el. A versenyen 6 kontinens 37 országának összesen 44 csapata mérettette meg magát. Magyarországról 2 csapat indult.

Mindkét csapat **ezüstérmet szerzett a tudományos feladatokban**, a gyakorlati feladatokért pedig az 1-es csapat kapott ezüstérmet.

Az 1. csapat tagjai: Vajda Ádám (ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium), Szilágyi Balázs (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium), Kovács-Bánhalmi Hédi Zita (Bányai Júlia Gimnázium), Ungár Vince (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium).

A 2. csapat tagjai: Christ Miranda Anna (Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium), **Lehotai Gergely (Pécsi Janus Pannonius Gimnázium)**, Molnár István Ádám (Földes Ferenc Gimnázium), Nagy Dávid Leonárd (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium).

Nemzetközi Földrajzi Olimpia

A Nemzetközi Földrajzi Unió által megrendezett versenyre 46 országból összesen 276 versenyző érkezett az írországi Maynoothba.

A magyar csapat tagjai közül Hajdu Márton (Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium), Kaposvári Péter Gergő (Avasi Gimnázium), valamint **Horváth Gábor (Koch Valéria Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium) egyaránt bronzérmes szerzett**. A csapat negyedik tagja Kurják Szabolcs (Gödöllői Török Ignác Gimnázium) volt.

Gratulálunk

Csonka Illésnek, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma volt tanulójának,
Csóka Péternek, a Pécsi Janus Pannonius Gimnázium volt tanulójának,
Lehotai Gergelynek, a Pécsi Janus Pannonius Gimnázium tanulójának és
Horváth Gábornak, a Koch Valéria Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium volt tanulójának

a nagyszerű szerepléséhez!

További sikereket kívánunk nekik, és felkészítő pedagógusaiknak, intézményeiknek!

Forrás: pixabay

PROGAMAJÁNLÓ

Koncertajánló

A Pannon Filharmonikusok hívja és várja azokat a pedagógusokat, akik fogékonyak a kultúrára, vágnak a teljesítményfókuszú hétköznapokból kilépni a gondjaikra bízott gyerekekkel, vagy a saját családjukkal, és státuszukat tekintve lehet, hogy „csak” kísérőik a gyerekeknek, ugyanakkor ők maguk is készek a zene feltöltő erejére kapcsolódni. A zenekar sulisoknak szóló Fantasztikus klasszikusok sorozata azért várja szombatonként 18.00 órától a gyerekeket a Kodály Központban, hogy a digitális időtöltés helyett valódi, minőségi, szabadidős programalternatívát kínáljon. A komolyzenének nem a fejlesztés a célja, az csupán a következménye: valóban javítja az iskolai teljesítményt. A koncert ugyanakkor nem arra van, hogy az iskolai ismereteinket kiegészítse vagy az iskolai órát kiváltsa. Sokkal több annál. A zene nem eszköz, hanem cél. A hangversenyen a gyerekek találkozhatnak az ÉLŐ zenével. A Kodály Központban nagy szeretettel vár mindenkit, hogy a maga valójában halljuk. A legszívélyesebb házigazdaként fog vendégül látni bennünket a Zene világában. A legkényelmesebb helyre ültet és megkínál minden jóval, amire az adott gyerekek és felnőttek éppen szüksége van: más-más szerepet fog betölteni mindenki életében. Ha kell, oldja a feszültséget, felrzza az unalmat, a szomorúságból derűt, a viháncolásból nyugalmat teremt. A suliban a gyerekek megismerik az emberiség közös tudásának egy szeletét. A művészek dolga, hogy éltesse a zenét azok számára, akik nyitottak a befogadására, és készek tenni azért, hogy részesülhessenek a hatásában.

Forrás: Pannon Filharmonikusok

A Fantasztikus klasszikusok sorozatra bérletek, valamint jegyek – 20 főtől akár csoportos jegyárkedvezményrel – 2024. szeptember 1-jétől válthatók.

További információ: www.pfz.hu

Fantasztikus klasszikusok I. - Fantasztikus filmzenék

2024. október 26. szombat, 18.00 Kodály Központ, Hangversenyterem

Műsor:

Franz Schubert: Pisztráng-ötös (D.667) – III. tétel

Joseph Haydn: Búcsúszimfónia – IV. tétel

Ludwig van Beethoven: G-dúr zongoraverseny – II. tétel

Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc

Georges Bizet: Carmen – nyitány

Dmitrij Dmitrijevic Sosztakovics: Jazz-szvit – 2. keringő

Ennio Morricone: A misszió – Gabriel oboája

Jennifer Warnes: It Goes Like It Goes

Deák Tamás: Lusta Dick búcsúja - a Macskafogóból

Wolf Péter – Szenes Iván: Vuk dala

Közreműködik: Rippert Péter – zongora, Horváth Krisztián – szómester

Vezényel: Teremi Dárus

Fantasztikus klasszikusok II. - Fantasztikus kóristák

2025. március 8. szombat, 18.00 Kodály Központ, Kocsis Zoltán terem

Műsor:

Johann Sebastian Bach: Parasztkantáta – részletek

Kodály Zoltán: Esti dal

Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal

Joseph Haydn: 101. „Óra” szimfónia - 2. tétel

Wolfgang Amadeus Mozart: Falusi muzsikusok (K.522) – II. tétel

Wolfgang Amadeus Mozart: Figaro házassága – Non più andrai

Johannes Brahms: V. magyar tánc

Minden nap – népdal

Közreműködik: Bartók Béla Férfikar (karig.: Lakner Tamás), Horváth Krisztián – szóemester

Vezényel: N. N.

Fantasztikus klasszikusok III. - Fantasztikus magyarok

2025. május 3. szombat, 18.00 Kodály Központ, Kocsis Zoltán terem

Műsor:

Bartók Béla: Ne menj el

Farkas Ferenc: Régi Magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós

Bartók Béla: Huszárnóta

Bartók Béla: Magyar képek – Este a székelyeknél

Weiner Leó: Divertimento – Rókatánc

Kodály Zoltán: Magyar rondó

Népdalválogatás

A csitári hegyek alatt

Astor Piazzolla: Libertango

Közreműködik:

Bartók Béla Leánykar (karig.: Rózsa Bernadett), Gandhi Hagyományőrző Együttes

Horváth Krisztián – szóemester

Vezényel: N.N.

Forrás: Pannon Filharmonikusok

TÉR-ÉLMÉNY-TAPASZTALAT a Janus Pannonius Múzeumban

Tudta, hogy a Janus Pannonius Múzeum Pécs 11 kiállítóhelyét fogja össze?

Míg a kiállításaink állandóak, a múzeumpedagógiai foglalkozásaink minden évben megújulnak.

Forrás: Janus Pannonius Múzeum

Régi és új tereinkben, különleges tárgyak között, közös játékra, alkotásra hívjuk meg a látogatóinkat.

Iskolában, múzeumban ugyanazért dolgozunk: hogy a már meglévő és az új tudás összeszővődjön, egyszerre adva élményt, új tapasztalatot, tudást.

Legyen minden iskolának JPM múzeumbérlete!

Izgalmas bérletajánlatokkal, kedvezményekkel hívunk minden iskolát, csoportot, osztályt!

Foglalkozások kérhetők: keddtől péntekig, előzetesen egyeztetett időpontokra.

Ár: az aktuális kiállítás belépőjegye + 500 Ft.

Bérletes lehetőségeink:

Alsósoknak, felsősöknek, középiskolásoknak: jpm.hu/muzeumpedagogiai-berlet

Érdeklődni:

Képzőművészeti foglalkozások:

Vadvári Katalin múzeumpedagógus

E-mail: vadvari.katalin@jpm.hu, tel.: +36 30 298 2771

Történeti foglalkozások:

Hoffmanné Toldi Ildikó múzeumpedagógus

E-mail: toldi.ildiko@jpm.hu, tel.: +36 30 1401950

Forrás: Janus Pannonius Múzeum

Ízelítőként egy programunk: LÁZADÁS A NYOLCAKKAL

JPM Modern Magyar Képtár

1909-ben forradalmi művészcsoporthoz született Magyarországon. Elsőként állt a közönség elé egy olyan fiatal művészcsoporthoz, melynek munkássága szervesen illeszkedett a legmodernebb nemzetközi irányzatokba. Lázadás – formabontás- új formák keresésének témáit dolgozzuk fel a múzeumpedagógia foglalkozáson.

Forrás: Janus Pannonius Múzeum

A „Lázadás” fogalom mai kortárs értelmezései megjelennek-e a századfordulón alkotó művészek életében? A válaszkeresés útja, hogy irodalmi és zenei műalkotásokon, valamint a saját tapasztalatokon keresztül – melyek történetek formájában fognak napvilágra jönni – eljutunk a saját lázadásainkhoz. A kiállítás egyes képei előtt szabad asszociációs és kötött dramatikusan játékokkal kapcsolódnak a diákok a lázadás pillanataihoz.

Időtartam: 90 perc

Ajánlott korcsoport: 7–8. évfolyam

Kapcsolódó tantárgyak: rajz- és vizuális kultúra, drámapedagógia

KIK VAGYUNK?

HOFFMANNÉ TOLDI ILDIKÓ

Közművelődési és Múzeumpedagógiai Osztály vezetője

Szakterületek: múzeumpedagógus, drámapedagógus, történeti kiállítások

SOMODY-VADVÁRI KATALIN

Múzeumpedagógus, vizuális tanár

Szakterületek: képző- és iparművészet

MORVAI ANITA

Muzeológus, gyűjteménykezelő

Szakterület: természettudomány

DR. GÁBOR OLIVÉR

Régész, főmuzeológus

Szakterület: történeti kiállítások

RÉDLI MÁTYÁS

Múzeumpedagógus, történelemtanár

Szakterület: történelem, történeti kiállítások

JANKÓ MÁTYÁS

Múzeumpedagógus, fényidomár

Szakterület: képzőművészet

Forrás: Janus Pannonius Múzeum

PEDAGÓGUSTÁJÉKOZTATÁS

Én is! – jelentkezési felület pedagógusoknak

Az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjának egyik kiemelt célja az illetékességi területén dolgozó pedagógusok munkájának támogatása. Ennek egyik fontos eleme a pedagógiai-szakmai szolgáltatások folyamatos fejlesztése, bővítése, ajánlása. Célunk, hogy minél több pedagógust érjünk el szakmai szolgáltatásainkkal, és amennyire lehetséges, személyre szabott, igényeikhez illeszkedő szolgáltatásokat tudjunk számukra nyújtani. Kérjük, iratkozzon fel az alábbi jelentkezési felületen, hogy az aktuális programokról, képzésekről, versenyekről, szakmai-szolgáltatási csomagokról tájékoztatást küldhessünk az Ön számára.

[Feliratkozás](#)

Hasznos linkek

[Oktatási Hivatal](#) – az Oktatási Hivatal központi, információs oldala

[Nemzeti Köznevelési Portál](#) – okostankönyvek, okostartalmak

[Intézményfejlesztés](#) – ILMT PR alapú intézményfejlesztést támogató szakmai tartalmak

[Sulinet Hírmagazin](#) – közoktatási és szakképzési tananyagtartalmak gyűjteménye

[TehetségKapu](#) – tehetségazonosítás, tehetséggondozás támogatása

[Jeles Napok](#) – jeles napokhoz kapcsolódó segédanyagok, tématervek

[Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program](#) – informális és nem formális tanulási alkalmakhoz kapcsolódó tartalmak

[Pedagógiai Folyóiratok](#) – értékteremtő és tudományos szakmai folyóiratok

[Oktatási Jogok Biztosának Hivatala](#) – az oktatással kapcsolatos állampolgári jogok érvényesítésének támogatása

Pályaorientáció, továbbtanulás

[POM](#) – Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz

[felvi.hu](#) - a felsőoktatási felvételi hivatalos oldala

[Diplomán túl](#) – pályaorientáció és pályakövetés

[Pályaválasztás Baranya](#) – a pályaválasztás támogatása Baranya vármegyében

[Innovatív Képzéstámogató Központ](#) – szakmai, tájékoztatási és információs központ

[Pályaorientációs portál](#) – módszertani központ

Témahetek

[Digitális Témahét](#)

[Fenntarthatósági Témahét](#)

[Pénzügyi és Vállalkozói Témahét](#)

Forrás: pixabay

ELÉRHETŐSÉGEINK

<https://www.oktatas.hu/kozneveles/pok/pecs>

Központi telefonszámunk: +36-1/374-2243

Tematikus e-mail-címek:

Szaktanácsadás:

szaktanacsadas.pokpecs@oh.gov.hu

Minősítés, tanfelügyelet, önértékelés:

pokpecs@oh.gov.hu

Versenyek:

versenyek.pokpecs@oh.gov.hu

Pedagógus-továbbképzés:

kepzes.pokpecs@oh.gov.hu

Általános levelezés:

info.pokpecs@oh.gov.hu

Bázisintézmények:

bazisintezmeny.pokpecs@oh.gov.hu

Címünk: Oktatási Hivatal

Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ

7622 Pécs, Dohány utca 5.

(bejárat a Vasvári Pál utcai és a Jogász utcai kapu felől)

Levelezési címünk: 7603 Pécs 3., Pf. 2.

**OKTATÁSI
HIVATAL**

25 éve az oktatásért